

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پل داپاند

سرائیکی شعری مجموعہ

اسلم وارثی

سارے حق شاعروں تھہ ہتھکے

پل داپاند	:	کتاب داناں
اسلم وارثی	:	شاعر
03317305797	:	رابطہ شاعر
راشد ادبی سرائیکی سنگت	:	ناشر
دیرہ غازی خان	:	
شوال 1444ھ، مئی 2023ء	:	چھپن دا موسم
500	:	تعداد
معراج پرنٹنگ پریس لاہور	:	چھاپ خانہ
بزمِ حماد انٹرنیشنل	:	اہتمام اشاعت
800/-	:	مُل

 NASIR PUBLICATIONS
D.G.KHAN 0334-6781558

گانڈھا

اپنے ڈوبیں جگر گوشے تے ہاں دی ٹھاڈھل

فاران وارثی

تے

لقمان وارثی دے ناں

توں جتنا تھی سگی بس اپنے رستے خوب صورت کر
تیڈا پیرا قیامت تیں تیڈے کردار تک ونچڑے

54	بُت دابستہ بُتھا تھی گئے	53	صبر کوں آخری حد تئیں (بک شعر)
58	میں تاں اہداں اندر کولوں	56	پیار دے پگر ہڈاں دے
62	کوئی تاں پیار والا لہو ونچے ہا	60	سٹ مغزوریاں بھونیں اچ
65	کیا پچھدا ہنیں حال گزارا تھیدا پے	64	ڈکھ توں نکھتے نیر (بک شعر)
68	جوش جنون اتبار پرائیاں گالھیں	67	خوب ہے یا خراب
72	ہنجوں دا ہاڑ ہنالا	70	یار زمانہ کینجھا تھی گئے
75	اچ تئیں کوڑے قصیں کولوں	74	اے جذبہ بک تھیقت (بک شعر)
78	کینویں گزریاں ہویاں کہیں کوں	77	ہاں گھن خان سنبھال
82	کھا ویسی بک ڈینہہ میکلوں	80	ڈیکھن کوں رستے پیار دے
85	میں کر کے منتاں تے سو سو	84	بیکوں ہتھ ڈے کرئیں (بک شعر)
88	کیوں نہ ہووے اکھ اشاریں دی	86	تھیکرے اندر دے جتنا ہونداں
92	ساری زندگی دے ضبط کھا گئی	90	دور توں ڈسدی جنیویں
96	جے تئیں جان اے سی نئیں	94	نہ کہیں دیوار تک ونچرے
100	جفا دے اپٹے رنگ ان	98	بک جگ ویندے بیا جگ
104	تیں کیتے زندگی رنگیلی ہے	102	رات ڈینہہ پس تھی کرئیں
108	سوچاں وی دھوڑو دھوڑتے	106	جے توئی سوچ دی بٹھی
112	تیڈا جے تئیں سلام نئیں آندا	110	ساڈا سانجھا ہے غم تیکوں
116	میڈا اللہ کڈاں تھیمی	114	مونجھاں ہن چودھار پہاڑ دیاں

سینراں

8	مجتباں بھلایاں نئیں ونج سگدیاں
9	ویلے دی واگ
12	اسلم وارثی
14	بھرو وی بک پتھر ہے
16	درد جواتے چا کے آندی ہے
18	تیڈے دل توں وساریے ہوئے
20	سو جھلیں کوں شکار کر گھنداں
22	ضرورت توں زیادہ سر کھتئیں
23	کیا کر لسی رات دی دیوار
25	میڈے سینے تے ہاں تے کھیڈدا
27	میں تیڈی اکھ دیں سچاک
29	کھتھ بھراچ واندارہ گیا ہاں
31	کھل کوں بنج دی بیعت (بک شعر)
32	چندر تے ناں لکھوانوٹ چنڈے
34	جھتاں لیں بھونیں دی ہے
36	جڈاں اکھ کوں پائی لگے
38	ہے جنیں سینے سانجھی
40	کھٹدے ہوئے ساہ دے سہارے
42	رات پوہ دی ہے ایڈو (بک شعر)
43	اوندے وعدے کھتئیں وسار
45	کھٹدے سارے وہم ولھیٹ کے
47	نہ کئی سہا پ نہ سک
49	سوپٹاں کو جھا ہاں
51	اے ساہ تاں بے وفا ہے

مجتہاں بھلایاں نہیں ونج سگدیاں

سین فاروق سکھانی، سین ڈاکٹر عنسی عاصم، سین پروفیسر
 حماد حنان (نیویارک)، سین شخبہ ڈیروی (صدر بزم حماد
 انٹرنیشنل)، سین لیسین بلوچ، سین شفیق اسجد، محترمہ نیر
 رانی شفیق، محترمہ احمد سجاد بابر، سین پروفیسر ظہور احمد فاتح، سین
 ملک اویس، سین ڈاکٹر سجاد ہادی پتانی، سین سید محسن
 سلطان، سین علی ازربلوچ، سین اقبال حناکی، سین شاہ جہان،
 سین احمد بخش حنی، سین پروفیسر اقبال مونس، سین ڈاکٹر
 اصغر کلاچی، سین ڈاکٹر عبداللطیف چانڈیہ، سین محمد
 ابراہیم منریدی، سین محمد عدنان، سین لالہ ریاض، سین بے باک
 ڈیروی، سین ملک حنادم حسین سولنگی عرف ڈھولن، سین
 شیراز غفور (ایکسین واپڈا) سین ارشاد ناصر (سرپرست اعلیٰ
 منریدی سرائیکی سنگت ڈیرہ غازی حنان)، سین ملک عنلام
 مرتضیٰ موہانہ (سرپرست اعلیٰ راشد ادبی سرائیکی
 سنگت ڈیرہ غازی حنان) سین محمد کلیم کھوکھر (عظیم کتاب
 گھر ڈی جی حنان) سین محمد طیب کلیم، سین چوہدری محمد یونس،
 سین فاران اسلم وارثی، سین لقمان اسلم وارثی، سین ہاشم ڈینٹر،
 سین محمد عزیز، سین محمد شریف، سین عمران سورج
 سارے سچن سلامتے سو جھل رہوں۔

120	نظمیں	118	جے جتی ظرف پاک تھیندا پئے
122	میں اپنی ذات دوول آواں	121	میڈی محبت تاں لہنویں ہے پئی
126	سچے لوک	124	شمہ رگ
133	السٹا بربگم	131	فاران وارثی دی نفسیں سوچ
137	حضرت نواجہ غلام فرید	135	ڈکھاوا
140	میں محبت کوں ڈاڈھا پیارا ہاں	138	میں نظم لکھداں
142	سین سلطان بابر	141	اپنی دھی راٹی نیائی نماٹی
146	ڈوہڑے	144	سین فاروق سکھانی
		160	اسلم وارثی دا ادبی پنڈھ

ویلے دی واک

تقریباً بارہاں سال دی عمر وچ جیڑھا پہلا شعر میڈے دل تے
لتھا ہا او شعر تھاڈیں نظریں نال سانجھا کر چھوڑاں !

رات پوہ دی ہے ایڈو واچھڑ ہے میڈے سر اُتے
کچا گھر تریدا کھڑے کنیں جاہ تے ونج اولا کراں
میڈا ادبی سفر 1986ء توں شروع تھیندے، نظم تے نثر
ڈوہیں میڈے قلم دے بھنیوال رہ بگین، آج توں تریہہ 30 سال پہلے
"ڈانج" دے نال پہلا سرائیکی افسانہ جیڑھا اوں وقت دے ہک
مقامی اخبار "تشویش" وچ چھپیا ہا پڑھن والیں اوں افسانے دی ڈھیر
ساری پزیرائی کیتی ہئی، میڈے جیڑھے افسانے روزنامہ خبریں تے
ڈوجھے اخباریں وچ چھپدے رہ بگین انھیں وچوں سو جھلے دی آخری
ڈینوار، پیر خیرک شاہ تے پتر دی سک شامل ہن، جنھیں صنفیں تے کم
کیتے انھیں وچوں حمد، نعت، قصیدہ، مناقب، غزل، نظم، ڈوہڑہ، قطعہ
گیت، طنز و مزاح، سہراتے ماہیا، اچ تئیں قلم دے ہم سفر ہن، اردو،
سرائیکی تے پنجابی زبان کوں اپنے اظہار دا وسیلہ بٹائے، بارہاں سال
دی عمر کنوں مطالعے دانشہ ہن تئیں رگ رگ وچ رچا ہویا ہے، کہیں
دور وچ کتاب خریدک دی طاقت نہ ہووٹ دی وجہ توں اپنے علم کوں
ودھارا ڈیوٹ دے حرص وچ جیڑھے جیڑھے روڈ جیڑھے

جیڑھے رستے جیڑھی جیڑھی گلی حتی کہ پانی وچ یسے ہوئے کہیں وی
اخبار یا رسالیں دے ٹکڑے ڈھپ تے سکا سکا کے اپنے مطالعے دی
حس کوں تسکین پچائی اے، اینویں سمجھو، جو کتاب ہر دور وچ میڈی
کمزوری رہی ہے، اپنی بلکھ کوں ہر موڑ تے شکر دے رنج ڈے کے
نہارل رکھن دے ترے وی میڈی فطرت دا حصہ ہن، پر نعت دی
برکت نے جتنا مالا مال کیتا ہویا ہے اوندا اظہار لفظیں توں ماورا ہے،
پاکستان دے نام ور شاعر حضرت مظفر وارثی دی شاگردی اختیار کرک
دے بعد اپنا چوڑاں سال دا پچھلا سارا کلام مشق دی نذر کر چھوڑیے جیندا
کئی افسوس کینی، ایں ویلے جتنا کلام محفوظ ہے اوں توں ودھ اپنی
غفلت دے ہتھوں ضائع تھی گئے، کجھ شاگردیں کوں چھوڑ کے جتنا زخم
اپنے شاگردیں کنوں ملین توئیں بھلاوٹ دے کینی پر ورت وی اپنے
شاگردیں سمیت ڈھیر سارے لکھاریں کوں اپنے فقیری لفظی لنگر کنوں
محروم نہیں رکھیا تے انھیں دا ادبی بھرم امانت سمجھے، دل تاں ابدے
جیڑھا کجھ دل وچ ہے سارے دا سارا کاغذ دے سینے تے سٹ ڈیواں پر
ڈرداں جو کجھ لولیں دی سُچاں کوں سووی نہ لگ وچے پر اے وی سچ
ہے، جو کجھ شاگردیں دی محبت عقیدت تے خلوص دی خوشبو میڈا
سچاپوں پورھا ہے۔ کہیں وی فن وچ انسان جیکر محنت تے ہمتیں کوں
اپنا سنگی بٹا گھنے تاں ہک نہ ہک ڈینہہ ویلا اپنی واک ضرور اوندے ہتھ
اچ ڈیندے، جو کجھ وی لکھے اپنے ذہن دی گوک کولوں گھدا ہویا ہے،
کہیں دے پیرے تے پیر رکھ کے پنہ نہنیں کیتا اپنے

غزل

بجر وی ہک پتھر ہے جیکر پتھر ڈال کے آساں
ایں واری میں ہمتیں دے ہتھیار سنبھال کے آساں
حادثیں جیکر رات دے کہیں دریا وچ میکیوں اچھلیا
میں وی گھاٹ اچ اپنٹے ناں دا ڈیوا ہال کے آساں
توں وی دل دے سارے موسم اکھ اچ پاتی آویں
میں وی اپنے آپ کوں سارا سک اچ ڈھال کے آساں
تیں کیا سمجھے سنیں ہوئیں دے ہوش ہوا تھی ویندن
ندر اچ وی بے آساں تیڈو اکھیں بھال کے آساں

دگ تے سیدھا کر کے سو جھلے گولین کہیں دے پچھانویں دا پچھانیں
کیتا، کہیں وی شاعر دے لفظ یا خیال اپنے کاغذ تے سچا نوٹ ادبی گناہ
سمجھاں، کہیں وی رنگ وچ کہیں کوں خوشامت دے مصنوعی پھل
پیش کرٹ اپنی خودداری دی ہتک سمجھاں، ضرورت توں زیادہ کتھنیں
وی جھک کے اپنی عاجزی دے پھل کوں بے نل نہیں تھیوٹ ڈتا
تے نہ کہیں دی آگڑ کوں ہوا ڈے کے اپنے ہووٹ کوں ہولا کیتے،
کڈاپیں وی انا کوں پریشانیں دے پنڈھ نہیں کروائے پر انسانیت کوں
ہاں نال لانونٹ والے ہر انسان دے احترام وچ کئی حد نہی رکھدا،
ہر سینر تے صاحب اسلوب لکھاری دا احترام کرینداں تے ہر
چنگاں شعر میڈے حافظے دی سفیل دی سجاوٹ ہے پر موجودہ دور دے
کہیں وی سرائیکی شاعر کنیں متاثر نہی تھی سگیا خود شناسی دی دولت
تے پاکستان دے بین الاقوامی شہرت یافتہ اساتذہ دی صحبت پیار تے
اپنے شعریں تے اتنی شاباش ملی ہے جو ہن کئی وی مشاعرہ پڑھدیں
ہوئیں کہیں دی داد یا خاموشی کوں طبیعت بے نیاز
تھی گئی اے۔ متاثر نہ ہووٹ آئی گلہ متاں کہیں کوں اوکھی لگے تاں
اوندے وچ میڈا مقصد اے ہا، جو میں دنیا تے اپنا چہر گھن کے آیاں
تے اپنے چہرے نال جیوٹ دی چس پئی ہے۔

اسلم وارثی
18-2-2023

غزل

درد جو اتنے پا کے آندی ہے
ہنچ وی ہن تان سہا کے آندی ہے
آتاں ویندی ہے گھر خوشی میڈے
پر ذرا منہ پھکا کے آندی ہے
مونجھ کون کیوں نہ رچ کے پیار کراں
اونکوں ہاں تے سہا کے آندی ہے
گھر توں بازار دو شرافت وی
سر دا بوچھن لہا کے آندی ہے
چیک وی ہوں چلاک ہے میڈی
لب تے ہاسے سجا کے آندی ہے

جیڑھا اندر لک کے بیٹھے کیوں نہیں صاف ڈکھیندا
شیشے کون میں آج تان شیشہ آپ ڈکھال کے آساں

کہیں وی دور دے آنت اندھارے میڈا کیا کر سگدن
میں ہر دور اچ سوچ کون سوچھلیں نال دھنوال کے آساں

توں وی مٹھا پول کے اوندیاں ساریاں پرتاں کھولیں
آج میں اسلم وارثی کون وی نال ٹھگال کے آساں

میڈو آوے تاں ول یکے موسم
اپنی زلف اچ لگا کے آندی ہے

ہن دُعا وی ضرورتاں ساریاں
نال اپنے رلا کے آندی ہے

وارثی شام میپیں آسیں کوں
روز ہک زخم لا کے آندی ہے

غزل

تیڈے دل توں وساریے ہوئے اساکوں کون گل لیندے
اساں مونجھیں دے ماریے ہوئے اساکوں کون گل لیندے

اساڈے روح دے پکھی دا ایہو پس ہک گکاٹہ ہا
تیڈی کندھ توں اڈاریے ہوئے اساکوں کون گل لیندے

اتھاں مُسکار وکدی ہے اتھاں زخمیں دا نل کینی
اساں آہ دے آزاریے ہوئے اساکوں کون گل لیندے

ہے روح وی مانگوا ساڈا بدن بھوئیں دی امانت ہے
ازل دے میں ونگاریے ہوئے اساکوں کون گل لیندے

بڈھیپا وقت توں پہلے ساڈے چہرے تے لہ پیا ہے
 آساں بگھ توں گزارے ہوئے اساکوں کون گل لیندے
 تیڈے قد میں دی دھوڑاچ زل کرنیں وی زل نئے سگدے
 آساں ہمتیں توں ہاریے ہوئے اساکوں کون گل لیندے
 پرائی سوچ سندھیں لہ بگھی ہے وارثی ساڈے
 آساں وہیں تے واریے ہوئے اساکوں کون گل لیندے

غزل

سو جھلیں کون شکار کر گھنڈاں
 چندر کوں ونج کے پیار کر گھنڈاں
 جڈاں چودا نی تانگھ دا پتھر
 حوصلیں کوں ونگار کر گھنڈاں
 او وی ڈہدا ہے اکھ بچا کے میکوں
 میں وی لک لک کے وار کر گھنڈاں
 اتنا غربت نی بار چا سگدی
 خواہشاں قسط وار کر گھنڈاں
 نندر ونج ویڑھ گھنڈاں زلف اوندی
 خواب کوں خوشبودار کر گھنڈاں

غزل

ضرورت توں زیادہ سہر کھتیں جھکا نہی کیتا
جتی اوکھا تھیاں غیرت کوں تاں اوکھا نہی کیتا

غلامی خرچ نہیں کیتی نُئی ہے عاجزی آج تمہیں
میں گھاٹے دا کھتیں وی آج توئی سودا نہی کیتا

فقط خوددار ہاں تے صرف خودداری دا سونہاں ہاں
خوشامت نال تاں رشتہ کھتیں سانجھا نہی کیتا

کہیں کوں پیش نہیں کیتا لہا کے چندر لفظیں وچ
محبت وچ کڈاہیں اے جیڈا دوکھا نہی کیتا

جڈاں وی سامنے آیا ہاں گھل کے سامنے آیاں
منافق بٹ کرئیں سچائی توں پڑدہ نہی کیتا

اوندی تصویر رکھ کے سینے تے
ہجر کوں شرمسار کر گھنداں

کوئی ہستی ہے نال جیندے میں
دل دیاں کالھیں ہزار کر گھنداں

ہجر تے ہنج دے وار کر گھنداں
ایں وی میں انتظار کر گھنداں

وارثی کہیں سفر تے ویندیں ہونیں
سک دی سہر تے لکار کر گھنداں

کہیں آکھیے جو ہاں دی میل لہ ویندی ہے رووٹ نال
چلو میں وی کڈن دا دل ولا تازہ نہی کیتا

مٹھاس اچ دوستیں توئیں پلائے ہن زہر بھر بھر کے
ولا وی وس توٹی لہجہ کتھنیں کوڑا نہی کیتا

کہیں دے نال کھل کے گال کرنی وی بے صدقہ ہے
کیڑھا ڈینہ اے جیڑھے ڈینہ کوں میں اے صدقہ نہی کیتا

منیندا ہاں جو میڈے جسم تے پوشاک میلی ہے
جتنی میلی ہووے میں روح تاں میلا نہی کیتا

آنا دی جھونپڑی وچ میں ہمیشاں رہ گیاں سوکھا
کہیں اُپے محل کوں جرم ڈیکھن دا نہی کیتا

میڈے وچ صرف اسلم وارثی بس ہک خرابی ہے
جو کوڑے کوں کڈاہیں وی منہ تے میں کوڑا نہی کیتا

ہک شعر

کے جیڈا امتحان رکھ چھوڑیس
میڈی اکھ اچ جہان رکھ چھوڑیس

چندر سچھ ڈینہہ رات موسم وقت منظر کئی جہان
رہ ویندن بے آنت پھرے دار میڈے سامنٹ

کھا ویندے شہرت دا شینہہ شاعر دے اندر دا فقیر
میڈے شعریں نال نہ کر پیار میڈے سامنٹ

چندیں اسلم وارثی جیکر ابد تئیں جیوئاں
تکڑا تھی شاباش میں کوں مار میڈے سامنٹ

غزل

کیا کریسی رات دی دیوار میڈے سامنٹ
میڈے کولوں سچھ وی من گئے ہار میڈے سامنٹ

سانجھیا لاتھا رہ گیاں میں آپ اپنٹے جسم وچ
کھل سگے نہ اپنٹے وی اسرار میڈے سامنٹ

لک جئیں جے میڈا ہووون میڈا چہرہ چا کریں
ہک دفعہ تاں آ توں میڈی کار میڈے سامنٹ

خواب تیڈے ملن دا پیلین تے
ہنج دے وچ روز دھاں تے کھیڈا ہے

یاد آندیں تاں ہتھوں ڈہمہ پوندے
گزریا پل ہر گھراں تے کھیڈا ہے

وارثی ورد اوندیں صفتیں دا
میڈے ساہ دی تئال تے کھیڈا ہے

غزل

میڈے سینے تے ہاں تے کھیڈا ہے
ڈکھ میڈے گھر دی چھاں تے کھیڈا ہے

سارے ڈینہہ دا تھکیرا لہ ویندے
پتر آکے جو ہاں تے کھیڈا ہے

میڈے لب داتاں سکھٹاں ہاسہ وی
صرف ہک تیڈے ناں تے کھیڈا ہے

تھی کے بے چنت آدمی ڈیکھو
وڈا جگ دی سراں تے کھیڈا ہے

میں اوندے دل وچ نماشاں کوں روز لمہ ویندا ہم تے چھمہ ویندا ہم
سچاک سچھ وانگ اوندی اکھ توں اُبھردا رہ گیاں سنوردا رہ گیاں

میں کہیں دیاں سوچاں ادھار چاکے سفر نی کیتا مکر نی کیتا
میں اپنے شعریں کنوں نکل کے سردا رہ گیاں سنوردا رہ گیاں

اوں وارثی میکوں بھل کے ڈاڈھا نکھار بنھے سنگھار بنھے
جو وعدہ بٹ بٹ اوں سانولی توں وسردا رہ گیاں سنوردا رہ گیاں

غزل

میں تیڈی اکھ دیں سچاک سپرہیں تے تردا رہ گیا سنوردا رہ گیاں
تیڈے اشاریں تے برف وانگوں پگھردا رہ گیاں سنوردا رہ گیاں

جتھاں جتھاں جیرھے ککھڑیں اُتے تیں پیر پاتن میں چم کے پاتن
تے ککھڑیں وانگوں ہوا دے وچ ول اُردا رہ گیاں سنوردا رہ گیاں

میں اپنے ساہ ساہ دا روز سمدیں حساب کیتے ثواب کیتے
ضمیر دی پئی صراط کولوں گردا رہ گیاں سنوردا رہ گیاں

سُنیا ہے ستر او مانواں توں ودھ کے پیار ڈیندے او خود ڈسیندے
ولا وی جتنا اوں ذات کولوں میں ڈردا رہ گیاں سنوردا رہ گیاں

میکوں پُھڑے خیال نہ بھاندے ہن
تموں سب کوں بھاندا رہ گیا ہاں
جڈاں خالی ہتھ گیاں خالق دو
پچھیں بہوں پچھتاںدا رہ گیا ہاں
میڈے اندر وارثی بارش ہی
تموں ڈھپ ایچ دھاندا رہ گیا ہاں

غزل

کتنے بھر ایچ واندا رہ گیا ہاں
میں آپ کوں کھاندا رہ گیا ہاں
جینویں لسنیں ویلے ہوندے بچھ
میں لینویں ماندا رہ گیا ہاں
کئی چندر دے پروں تھی کے ائے
میں عشق کماندا رہ گیا ہاں
میڈے کول دکان ہی لفظیں دی
میں روز وکاندا رہ گیا ہاں

غزل

چندر تے ناں لکھوانوٹ چندے
بندہ کیا شے پانوٹ چندے
بھونیں وچ ڈیکھو جو کوں چھٹ کے
پاریں کنگ دیاں چانوٹ چندے
میں پلدا ہاں سو جھلے کیتے
دشمن کیوں وسمانوٹ چندے
روٹی دا نہیں مسلہ بندہ
ہک پے کوں ہن کھانوٹ چندے

ہک شعر

کھل کوں ہنج دی بیعت کر پگے
اپنجھی کوں شرارت کر پگے

جو کچھ مال مُرید دے کول اے
 آپ دو پیر ولانوڻ چنڊے
 ناکیں لڳے کپڑے اتھال
 کون بھلا آج پانوڻ چنڊے
 مرڻ دے بعد وی وارثی برکئی
 اُچی قبر بٹانوڻ چنڊے

غزل

بتھال این بھوئیں دی ہے آخری حد اتھاپیں میکیوں کھڑا ڏتا ہس
 این عشق ڏیکھو میڙی عمر کول ہنڙھا ہنڙھا کے ولا ڏتا ہس
 میڙی ضعیفی دے زور ڏیکھو جو اکھیں جھمکن دی دیر دے وچ
 پہاڙ چا کے میڙی جوانی دا کہیں بھنور وچ بھکا ڏتا ہس
 میں آپ دو جو نظر بھنوینداں تاں اوندی قدرت تے دنگ تھینداں
 جو کینویں میڙی دے بوتے اندر نفسیں روح کول موا ڏتا ہس
 ہے انجھا شرمون کھلی ہوئی طاقی دے پار میڙی جو بجات گئی اے
 تاں چھرکی بھر کے ڏوہیں ہتھیں نال چہرہ اپٹا لکا ڏتا ہس
 اے سب نظارے میڙے کیتے ہن جہان سارے میڙے کیتے ہن
 اچاں وی میڙی طلب توں پچھدیں جو تیڙی جھولی کول کیا ڏتا ہس

خدا دے بنیں خدا دی دھرتی تے کینجھے وی ظلم کیتن
 زمین شودی دے ظرف ڈیکھو نہ کہیں کون اچ تتیں گلہ ڈتا ہس
 لکوڑے کیرے کویلیں دی جو خوراک بٹ گیا ہا صدیاں کولوں
 ہوں آدمی کون سہی سلامت حشر دے ڈینہ کون اٹھا ڈتا ہس
 میں اونہیں سوچیں تے قبضہ کر کے شعور دے پار لہ گیا ہم
 او وہی لینوں سمجھا رہ گئے جو وارث کون بھلا ڈتا ہس

غزل

چڈاں اکھ کون پانی لگے
 ہر شے ول ان بھائی لگے
 کینجھے دور اچ جیندے پے ہیں
 ماء وی جتھ نکرانی لگے
 عشق دے میں دریا وچ وڈاں
 ہر ہک چھول رانی لگے
 پیکیں کولوں سکھ کیا ملی
 ہن تان پوجھ نیانی لگے
 گم ہے لسی مئی سودھی
 خواب خیال مندھانی لگے

نویں سوچیں نال سنگاریم
 کیوں نہ غزل پٹھائی لگے
 سکی بھیڑ ہے بھانویں اوندی
 وت وی پڑن پڑائی لگے
 لفظ ہجر جو اکھ ایچ آوے
 ہر ہک چیز اتائی لگے
 توں جو وارثی لنگھنیں آندا
 چاندنی رات کھائی لگے

غزل

بے جنیں سینے سانجھی سنبھالی جوانی
 ہونکوں وقت لکھدے مثالی جوانی
 جیڑھی ست سمندریں توں وی نہ دھووتیجے
 کر تیجے نہ اتنی وی کالی جوانی
 ایندے وچ محبت دا منتر نہ ہووے
 اول رکھ کے اکھیں وچ ڈکھالی جوانی
 ولا نہیں ولی میڈو ہک وار ونج کے
 توٹیں سینے تے میں کھڈالی جوانی
 آچاں تاں میں ڈٹھا وی نہیں رچ کے تیکوں
 نہ کر الوداع ڈیکھ حالی جوانی
 (سرائیکی وچ الوداع، داع گرانوٹ حساباً سمجھداں)

عدم وچ ویجے تاں گھن کے ویجے
ہنجوں نال دھوتی دھنوالی جوانی

اندھاریں دے جیکر کتھیں دانگ لگن
تاں اندر دے نور اچ آگھالی جوانی

نچیدی ہے اپنے اشاریں تے میکوں
آجاں ڈسدی ہے بھولی بھالی جوانی

میڈے کولوں پچھدی ہے آس جھڑکل
جو کتھ وارثی ونج کے گالی جوانی

غزل

کھٹے ہوئے ساہ دے سہارے ویڑھ کے
زندگی خوش ہے خسارے ویڑھ کے
کینجھاں رسماں ہن میڈی دھرتی اُتے
ندر نچدی ہے جگارے ویڑھ کے

بھر دے سینے تے دنگدی ہے اُمید
تیڈیاں قسماں تیڈے لارے ویڑھ کے

جیت گنھساں ڈو جہانیں کوں حضور
تیڈے ناں دے حرف سارے ویڑھ کے

ہے سمندر سوچ دا میڈی غزل
کیا کرلیسی استعارے ویڑھ کے
سُم گِیا ہاں جسم تیڈا تاں تے
تیڈیں ہانہیں دے سہارے ویڑھ کے
وارثی اوقات توں پاہر نہ تھی
دریا وہندے ہن کنارے ویڑھ کے

ہک شعر

رات پوہ دی ہے ایڈو واچھڑ ہے میڈے سر اُتے
کچّا گھر ترمدا کھڑے کئیں جہا تے ونج اولاکراں

تیڈی سوچ ساری ٹٹول کے تیڈے سارے کھیسے پھول کے
 جیڑھا سانجھ سانجھ رکھیندا یا تیڈا ہر ستم اوہو میں تاں ہم
 تیڈی ہک ادا دا شکار تھے جیڑھا ہک اشارے دی مار تھے
 تیڈے تن کنوں تیڈے من کنوں جیڑھا تھے عدم اوہو میں تاں ہم
 تیڈے رہ تے پیا ہویا آلسی جیکوں جگ سڈیندا یا وارثی
 جیندے سر تے خاص رکھی ہاومی کڈی تیں قسم اوہو میں تاں ہم

غزل

تیڈے سارے وہم ولہیٹ کے جو ویندا یا سم اوہو میں تاں ہم
 تیڈے لاشعور دی وستی وچ رکھے جنیں قدم اوہو میں تاں ہم
 کہیں رات دے کہیں پھر وچ تیڈے شوق وچ تیڈے شہر وچ
 تیڈی زلف چہرے تے سٹ کرنیں جنیں ڈٹا ہا دم اوہو میں تاں ہم
 تیڈے شیشے وچ جیندی جھات ہی تیڈی مسک جیندی حیات ہی
 جیندے اسم تے جیندے جسم تے تیڈا ہا کرم اوہو میں تاں ہم
 تیڈے ہتھیں کیندے گلاب ہن ذرا یاد کر کیندے خواب ہن
 تیڈیں اکھیں کولوں جو وھندا یا تیڈا بٹن کے غم اوہو میں تاں ہم
 تیڈی مونجھ جیندی مہمان ہی تیڈی نندر جیندی امان ہی
 جیندی جھولی وچ یکا ویندی ہی تیڈی رات دھم اوہو میں تاں ہم

تیڈے ویڑھے دے وچ نہ پئے ہوون
خاص لھے کتھنیں وسار آیاں

جسم یک دم سفر دا ہیلک ہے
تہوں تھکیرے کتھنیں وسار آیاں

مسک انسانیت دا یاد ہے پس
باقی فرقے کتھنیں وسار آیاں

جو سُنیدی ہی ماء گھنوٹی وچ
ابنھے قصے کتھنیں وسار آیاں

لفظ تاں یاد آندے ہن کجھ کجھ
پر میں نقطے کتھنیں وسار آیاں

وارث ماں ہا جوانی دا
او وی لگدے کتھنیں وسار آیاں

غزل

اوندے وعدے کتھنیں وسار آیاں
اپنے پچیتے کتھنیں وسار آیاں

ابنھا پاگل تھیاں نکھیرے وچ
تس دے ترکے کتھنیں وسار آیاں

تیڈی جھولی دے وچ تاں نہیں رہ گئے
میں جگارے کتھنیں وسار آیاں

رول آیا ہاں سچے سازیں کول
چکیاں چرنے کتھنیں وسار آیاں

پھکیاں کھلوں نصیب وچ رہ پگین
گھرے ہاسے کتھنیں وسار آیاں

اوندے کنوں میڈی بکھ دا علاج ننیں تھیندا
جو چھی ودا ہے کڈن دیاں سخاوتاں سرتے

جو وپھی رہندا ہے محراب اپٹے متھے دا
رکھیی وارثی کے تنیں عبادتاں سرتے

غزل

نہ کئی سہا پ نہ سیک دیاں قیامتاں سرتے
ملن دی مونجھ نہ جگ دیاں ملامتاں سرتے

میڈی حیات کوں حرفت دی ڈپن کھاگئی اے
شر دے کیتے بچن کجھ ندامتاں سرتے

اساں پچا نی سگے کہیں خلوص دی خوشبو
اے شہر کینویں ودے چھی عداوتاں سرتے

گول آنداں غذا توکل دی
شکر پڑھدا ہاں اپٹے جوگا ہاں
وارثی پن کے نندر نیناں توں
سکھ دا سدا ہاں اپٹے جوگا ہاں

غزل

سوہٹاں کو جھا ہاں اپٹے جوگا ہاں
جینجھا کینجھا ہاں اپٹے جوگا ہاں
میڈی غربت کوں نہ پھرو لیا کر
اوکھا سوکھا ہاں اپٹے جوگا ہاں
نہ کئی مفتی ہاں نہ کئی علامہ
جتلا کتلا ہاں اپٹے جوگا ہاں

میکوں سمجھ نی آندے کئی وی فکر والے فلسفے
 میں معرفت کوں چاٹداں عطا دی گنڈھڑی چئی ودان
 ازل توں سڈا آیاں ونکو ونک دیاں آوازاں میں
 خبر وی نہیں جو کے جیڈی آلا دی گنڈھڑی چئی ودان
 اے کون میکوں اہدے روز کُلُّ من علیہا فان
 بقا دا چولا پا کرنیں فنا دی گنڈھڑی چئی ودان
 توں پھوت پجات دی پرائی شال پاتی رکھدا ہنیں
 تاں میں نویں نکور جھنیں آنا دی گنڈھڑی چئی ودان
 جو وارثی ہے لا علاج او میڈے کولوں آ ونچے
 ہاں نفرتاں مریندا میں دوا دی گنڈھڑی چئی ودان

غزل

اے ساہ تاں بے وفا ہے بے وفا دی گنڈھڑی چئی ودان
 میں زندگی دا کون ہاں ہوا دی گنڈھڑی چئی ودان
 میکوں بچھو کتھو دا ہاں تے کیا تمھیندا ہاں ذات دا
 خلوص وچ ولھیٹ کے دُعا دی گنڈھڑی چئی ودان
 چلو میں اپٹا آپ ناں ڈسینداں چا میں کون ہاں
 میں وقت ہاں تے نکڑی جھنیں جفا دی گنڈھڑی چئی ودان
 میں کتنے چہرے ڈیکھن تے ڈیکھ آیاں کے تلا
 میں حُن دا تریس ہر ادا دی گنڈھڑی چئی ودان
 ابھردا نت خیال ہے اے کنیں ڈتا کمال ہے
 جو اپنے سر تے کے جیڈی غلا دی گنڈھڑی چئی ودان

غزل

بُت دا بستہ بُتھا تھی گئے
تروپا تروپا بُتھا تھی گئے
چُن چُن لفظ کتاب بُنی ہم
ورقہ ورقہ بُتھا تھی گئے
اصلوں ہتھ لانوٹ دا کینی
خلق دا چولا بُتھا تھی گئے
ننگے سر تھی گئے ہن رشتے
بوچھن ، پٹکا بُتھا تھی گئے

ہک شعر

صبر کوں آحسری حدتیں پچانوٹ دی ریاضت کر
ادھورا ہسیں اچاں ، ڈکھ نہ ڈکھانوٹ دی ریاضت کر

جیکوں تاں تے سدا ہامی
او وی ڈلا بُتھا تھی گئے

ڈیڈھیاں وی ہن نظر نہیں آندیاں
اندروں تنگا بُتھا تھی گئے

چیڈو پکڑاں تندوں ترڈین
دل دا گچھا بُتھا تھی گئے

اسلم وارثی سٹ گھت آکر
ساہ دا دھاگا بُتھا تھی گئے

غزل

پیار دے کجیر جڑاں دے گل وچ پاتے ہن
ڈکھ دے اتر نال منافعے چاتے ہن

لیڈی ہے تاں اینکوں ہاں تے لیڈن ڈے
ساڈے غربت نال پرائے کھاتے ہن

گھوٹ بیٹے آندے ہیں کافی عرصے توں
ہنج دے ہار کڈو کئے گل وچ پاتے ہن

غالی کھیہ ڈیکھ تے کجھ وی منگدے نہیں
پال وی ہجو بٹن گئے گونگے پاتے ہن

اوندے وعدے ویڑھ کے سُم پو مونجھ میڈی
کتویں رات اے تیکوں وی جکراتے ہن

بجھ وی ہوون ساڈا رستہ نہیں بھلے
دریں ساڈے دیرے خوب سُجّاتے ہن

صبر دے نال اساڈا کُئی وی سانگا نہیں
حرص دے نال تاں ڈاڈھے رشتے ناتے ہن

قبریں دا مل وی دل کھول کے منگ گھندن
اسلم وارثی لوک وڈے وڈے واتے ہن

غزل

میں تاں اہداں اندر کولوں سارے کوجھے کڈھو
ڈیکھ جہیں کوں اکھ نہ جھکے اتنھے پھرے کڈھو

صدیاں کولوں ساڈے سرتے غالب میر سوار ان
ہن تاں اپنیاں سوچاں بدلو نویں رستے کڈھو

عورت گھر دی ہے نکرانی لکھ نہیں وقعت رکھدی
آنجھی موئی ہوئی سوچ دے جلدی نال جنازے کڈھو

کچھ نہ ہا سے جسم اچ آئے ہیں جسم کوئلیاں کھاسن
اپنی ذات دی تہہ وچ ونج کے اپنے التے کڈھو

پُھل وی مِلن ، نوشبو ساکوں بہتھیں بہتھیں چلیسی
پہلے اپنی نیت کولوں سارے وٹے کڈھو

کہیں دیاں چیکاں چانوٹ والا دهن نئیں توڑ چڑھیندا
روز جاڑی بھانویں بیٹھے سو سو صدقے کڈھو

اسلم وارثی رب دی دھرتی دعوت ڈیندی پئی اے
میڈا سینہ چیر کے اپنے رزق دے حصے کڈھو

غزل

سٹ مغزوریاں بھونیں اچ ونجڑے
چھوڑ ڈے دُوریاں بھونیں اچ ونجڑے

مٹھا بولن دهن نئیں لگدا
کھا گھن پُوریاں بھونیں اچ ونجڑے

کینجھاں سوہنیاں شکلاں پیاں ہن
بھونیں اچ پُوریاں بھونیں اچ ونجڑے

نیکیاں وی ہن ساڈیاں ڈیکھو
پُوریاں سُوریاں بھونیں اچ ونجڑے

کینجھاں کینجھاں خواہشاں ہک ڈہنہ
چھوڑ اڈھوریاں بھونیں اچ ونجڑے

جئیں ڈینہ عزرائیل اساڈو
آکھیں گھوریاں بھونیں اچ ونچڑے

مونجھ فقیرنی نال اساڈی
کر گھن پوریاں بھونیں اچ ونچڑے

ندر تیڈی کول پکھے جھلّوں
ڈے منظوریاں بھونیں اچ ونچڑے

کڈاں کہیں مسکین دیاں پڑھیں
آکھیں لوریاں بھونیں اچ ونچڑے

اسلم وارثی موت نی ڈہدی
کالیاں بھوریاں بھونیں اچ ونچڑے

غزل

کوئی تاں پیار والا لبھ ونچے ہا
محبت دا حوالہ لبھ ونچے ہا

جو دل گھن کے نہ ول ڈپوے اساکوں
کوئی اینجھا ڈوالا لبھ ونچے ہا

جیندے وچ لفظ نفرت دا نہ ہووے
اینجھا کوئی رسالہ لبھ ونچے ہا

کریندا قید اپٹیں خواہشیں کوں
ہنجھا مضبوط تالا لہہ ونچے ہا
جتھاں ہوویں نہ تھینویں اکھ توں اوڈھر
ہنجھا ڈیکھن دا آلہ لہہ ونچے ہا
کھیجے وارثی دل اپٹا جنیں وچ
کھنیں کئی اکھ دا جالا لہہ ونچے ہا

ہک شعر

ڈکھ توں نکھتے نیر کوں پتھر نہ آکھ
اتنا وی نہ پٹن میڈے احساس کوں

کتنے سالیں کولوں ساڈے کوٹھے دی
 جھکی ہے درساں گزارا تھیندا پئے
 پتر جو پرینے کھا سٹ گئے پتو ماء کوں
 تھی گئے آپٹی وال گزارا تھیندا پئے
 صدیاں کولوں تے پئے ہن قبریں وچ
 کئی ننیں پچھدا حال گزارا تھیندا پئے
 اسلم وارٹی وٹ ننیں کڈھدے لوک اتھاں
 نال حرام حلال گزارا تھیندا پئے

غزل

کیا پچھدا ہنیں حال گزارا تھیندا پئے
 سیک دا صبر دے نال گزارا تھیندا پئے
 کھا ہامی تاں وی ٹکر ملدا ہا
 دریمہ ہن توئیں بال گزارا تھیندا پئے
 ہجرت کر گئے پیار وی ہر بک سینے توں
 سکھٹی رہ گئی جمال گزارا تھیندا پئے
 ہر بک بندے خود غرضی دی جسم اتے
 ویڑھ گھدی ہے شال گزارا تھیندا پئے
 ہنج اچ ٹپکیاں ڈے کے تیڈیں یادیں کوں
 رکھداں روز سنبھال گزارا تھیندا پئے

غزل

خوب ہے یا خراب نہیں وکدی
آج دے دور اِچ کتاب نہیں وکدی

بند کر ونج دُکان لفظیں دی
شاعری اتھ جناب نہیں وکدی

کئی جوانی وی اپنے ہوش اِچ نہیں
کینویں آگھاں شراب نہیں وکدی

میں شرافت کول چا کے ہٹ پیا ہاں
شالا لگس عذاب نہیں وکدی

کیا زمانہ ہے وارثی کئی کال
ہووے جنیں وچ ثواب نہیں وکدی

غزل

جوش جنون اِتبار پُر اِٹیاں کالھیں ہن
خلقِ محبت پیار پُر اِٹیاں کالھیں ہن

جڈاں لعلیں والا پھیرا پیندی ہی
کونجیں والی جھار پُر اِٹیاں کالھیں ہن

ہلو جھگّا ہوندا ہا کئی ٹہریں دا
وچ نہ ہی دیوار پُر اِٹیاں کالھیں ہن

پکھیں دا وی ڈکھ نہ سدے ہن جیڑھے
ٹُرگئے او غم خوار پُر اِٹیاں کالھیں ہن

ہر ویڑھے توں فجریں ویلے مٹیاں دے
ہوندے ہن گھپکار پُر اِٹیاں کالھیں ہن

غزل

یار زمانہ کینچھا تھی گئے
ہر ہک بندہ کلھا تھی گئے
ڈیکھ تے ہکا بکا رہ گیاں
سچ تاں ڈاڈھا پڈھڑا تھی گئے
ہر کئی ہوکدا ڈوکدا ودے
وقت جو اتنا تنکھا تھی گئے
لک کے وی نہیں عیب کریندا
بندہ کتنا چٹا تھی گئے
تھوڑا بھیاں علم جو اگس
بحث کریندیں چہڑھا تھی گئے
پڑھ کیا اے ڈو چار کتاباں
اپنی اکھ اج اچا تھی گئے

ہمدردیں دے گانڑھے ہن ہر گل دے وچ
ڈیندے ہن چمکار پرائیاں گالھیں ہن
وستی وستی کھوہ دی رٹرک سٹیندی ہی
گادھی ڈاند جھلار پرائیاں گالھیں ہن
حال حوال دیاں ریتاں منڈھ توں پاند توٹی
تھی گیاں ہن کتھ گار پرائیاں گالھیں ہن
لبدا ودیں اسلم وارثی چے لوک
اے تاں میڈا یار پرائیاں گالھیں ہن

مخلص ہم پر ہم جذباتی
تہوں تاں ہر کئی پوٹھا تھی گئے

کل تاں چنگاں بھلا ہا پیا
پیار تیڈے کوں اج کیا تھی گئے

جیڑھی ماء توں پوٹن سکھیے
ہوندے نال اج اوکھا تھی گئے

من تے پچ گئے بوڑکے میکوں
چلو کہیں دا بھلا تھی گئے

دین کوں ویتج کے وی نہیں رجا
نلاں کتنا بکھا تھی گئے

چئے تیلے کیا آگئے نس
اسلم وارٹی سدھا تھی گئے

غزل

ہنجوں دا ہاڑ ہنالا پھروں ڈیکھیں ہا
کڈا میں تاں اکھیں دا بھالا پھروں ڈیکھیں ہا
گھنجا گھنجا کے رکھیا ہے میں خود کوں تیں کیتے
توں میڈے جسم دا جالا پھروں ڈیکھیں ہا
کڈا میں وبتے تے سٹے ہوئیں دو بھال بھیجی کر
انہیں تے ڈھندے جو پالا پھروں ڈیکھیں ہا

حیاتی ما کھی دے ہک گھٹ تلا ہے پیا کیا ہے
کڈاہیں پل دا پیالہ پھروں ڈیکھیں ہا
میں تیڈی ذات دے گچھے مکان وچ وسداں
طلب دا تروڑ کے تالا پھروں ڈیکھیں ہا
میں بکے لکھے دے وچ حرف حرف کھل ویندا
جے میڈے روح دا رسالہ پھروں ڈیکھیں ہا

ہک شعر

اے جذبہ ہک حقیقت ہے حقیقت ہوں ضروری ہے
توٹیں کہیں نال وی ہووے محبت ہوں ضروری ہے

گوگھا ڈیندن ہوں عورت کوں بوچھن نال
جیندیں ہن تیں زلفیں کولوں نئیں نکلے

پیٹ اچ پتریا دھی ہے آہ ڈس ڈیندے
اساں پیر دے پھوکیں کولوں نئیں نکلے

اسلم وارثی نکل گیاں ہن حد کولوں
پیو ماء پر اولادیں کولوں نئیں نکلے

غزل

اچ تیں کوڑے قصیں کولوں نئیں نکلے
اساں وہم دیں وستیں کولوں نئیں نکلے

رات دا سینہ چیر کے روز ابھر دے بھ
اساں ذات دے جھریں کولوں نئیں نکلے

کتنا زندگیاں پی گئی اے بے رحم شراب
وت وی اساں مستیں کولوں نئیں نکلے

ڈکا لگ ویندا ہے ڈیکھ کے اکھیاں کوں
تیں دریا دے چھولیں کولوں نئیں نکلے

کتنے کنبے توئیں لو اچ لڑھ گئے ہن
بندے سوچ دے جنگلیں کولوں نئیں نکلے

غزل

ہاں گھنِ خانِ سنبھال کے رکھیں
موجھ کوں جانِ سنبھال کے رکھیں

نکھرٹنِ ویلے نیرِ نکل پئے
اے مرجانِ سنبھال کے رکھیں

بے شک سینے ہر شے ہووے
پر ایمانِ سنبھال کے رکھیں

میں تاں بھوئیں کوں بھل نہیں سگدا
توں اسمانِ سنبھال کے رکھیں

وارثِ جمِ بدرِ نہ تھیوے
کریں دھیانِ سنبھال کے رکھیں

غزل

کیوں گزریاں ہویاں کہیں کوں سُنواں لفظِ نہیںِ مدے
طلبِ دیاں وارداتاں کیا ڈسانواں لفظِ نہیںِ مدے

محبتِ دی تاں ہک ہکِ گلہ تے صدیاں ضرورتِ ہن
جڈاں وی اے جیڈا مضمونِ چانواں لفظِ نہیںِ مدے

اویں سوچاں جیکر تاں زندگی ہک پلِ دا قصہ ہے
اینڈے بارے جیکر بولن تے آواں لفظِ نہیںِ مدے

میں ہر جاہ تے اڈھورا آپ کوں محوسِ تمہیندا ہاں
جتی ترے کراں پورا سڈانواں لفظِ نہیںِ مدے

کھتھیں قدرتِ دا کئی وی حُسنِ ڈیکھاں ڈیکھ کے اونکوں
کیئوں لفظیں دے وچ اپنئے سمانواں لفظِ نہیںِ مدے

حیاتی وچ میں ہک ادھ راز روح دا لبھ گھدم جیکر
او روح دا راز کہیں کوں کیا ڈسانواں لفظ نہیں ملدے

میڈے آوٹوں توں پہلے حرف ہک ہے نال لودے ہن
توں آتوں سامنے جے کجھ آلاواں لفظ نہیں ملدے

مکمل نہیں تھیا انسان اسلم وارثی آج تئیں
جتنی چٹن چٹن کے لفظیں کوں کھنڈاواں لفظ نہیں ملدے

غزل

ڈیکھن کوں رستے پیار دے اوکھے ضرور ہن
بھر اچ وی میڈی مونجھ کوں ملدے سرور ہن

ندر اچ وی اونکوں روز جگانوں دی جوگ ہی
گستاخ بے ادب اتنھے میڈے قصور ہن

شاند اڈھور ہی میڈی اکھ وچ ضرور کئی
سنگتی قریب رہ کے وی میں کولوں دُور ہن

جھک گئی ارام نال ضعیفی دے زور اگوں
میڈی جوانی کوں وڈے میں تے غرور ہن

زندہ ہے کینویں نفرتاں حیران ہن یکیاں
دشمن تاں پیار کون گئے ہتھ نال پور ہن

ہنجوں دا برقع ویڑھ کے لنگھدی ہئی اکھ کنوں
اتنا تاں میڈی چیک کون آندے شعور ہن

مینہ دیاں دعائیں منگ کے جو ستاں میں وارثی
نواب ایچ میں جھڑ ڈٹھن جیڑھے جیڑھے کھمبھور ہن

غزل

کھاویسی ہک ڈینہہ میکوں میڈا ادھار
روز گھندا رہ وینداں سودا ادھار

کل میڈی لکھ مر بگنی سُن کے جواب
آج وی ڈیواں اللہ دا بندہ ادھار

توں جو یکا عُلق دے ڈھگ منگدا ہئیں
کون کلا ڈیندے اے جیڈا ادھار

اپنے در تے تڑکے آئے ہونے نیر کون
آج تاں ڈے چا صرف ہک ہاسہ ادھار

لاکے سنگت میڈے جھنیں درویش نال
تنگ تھی گئے آپ وی شودا ادھار

میڈی غربت کوں او گھٹ ودھ آکھ گئے
جرہا مخلص بٹن کے ڈیندا ہا ادھار
یاد ہے آج تئیں میکوں ، قدرت کنوں
روح دا چاتا ہم جڈاں پہلا ادھار
میڈیں ہمدردیں کوں کانڑھیں رکھ کرنیں
پیار دا ہک لفظ بس ڈے چا ادھار
کیڑھی شے دا وارثی دعویٰ کروں
زندگی وی ہے جڈاں کمیں دا ادھار

ہک شعر

جیکوں ہتھ ڈے کرنیں بھوئیں توں اٹھینداں
اوندا ہتھ پٹکی توٹی آ ویندا ہے

غزل

میں کر کے منٹاں تے سو سو مجال گھن آیاں
میں منا کے محبت کوں نال گھن آیاں

سُنن توں پہلے اوں پیریں تے لٹا ڈتن
میں لب تے جتنے وی ترمے سوال گھن آیاں

پرائے ذہن پریشان ہن جو کھتو میں
نویں نکور غزل وچ خیال گھن آیاں

وچن نی ڈیندیاں میوں خواہشاں کھتیں میڈیاں
جو وٹن کے اپنے کیتے آپ چال گھن آیاں

پوہجے وارثی جتنا پرائی نہیں تصیدی
میں روز ازل توں شرافت دی شال گھن آیاں

غزل

تھکیرے اندر دے جتنا ہوندن یکے لہینداں ہوا دے ہاں تے
میں اپریں آہیں دیاں ساریاں گنڈھڑیاں کھنڈا سئینداں ہوا دے ہاں تے

جیڑھا وی دل وچ کئی جذبہ بڈے اشاک تھی کے لبیں دو تئدے
میں اونکوں لفظیں دا روپ ڈے کے ٹرن سکھینداں ہوا دے ہاں تے

بدن توں جیڑھا وی ساہ نکلدے ہوا دے روپ اچ او پگھتے ولدے
میں تہوں تاں ساہ دے سچاک پکھڑو ودا اڈینداں ہوا دے ہاں تے

کڈاپیں ولدا ضرور ڈیسیں کڈپی تاں محوس وی کریسیں
ترپدیں آہیں تے آساں رکھ کے تیڈو بھچینداں ہوا دے ہاں تے

کتھا ہوں تیڈی آواز آوے میڈی سماعت کوں گل چا لاوے
 میں روز سدھریں کوں سنویں سنج نال ٹنگ کھڑینداں ہوا دے ہاں تے
 طلب دی اکھ نال ڈیداں شانداں تیڈو تصور تے چڑھ کے آنداں
 بلھا کے رے تیکوں میں دیدیں دے رج کرینداں ہوا دے ہاں تے
 کڈاپیں تاں بھجے راز وارثی دے نموش انداز وارثی دے
 میں چپ کوں چاتے تیڈے آلاتے ودا بھوینداں ہوا دے ہاں تے

غزل

کیوں نہ ہووے اکھ اشاریں دی غلام
 موج ہوندی ہے کناریں دی غلام
 دل بدر نہ کر اسا کوں جسم توں
 سانجھ ہے تیڈے سہاریں دی غلام
 پگٹیں پگٹیں ہن تاں بھالے وچ تیڈے
 تمھی بگنی ہے تانگھ تاریں دی غلام
 تیں جو اکھیا ہا میں آساں رات دا
 آس بٹ بگنی ہے اندھاریں دی غلام

کون بڑا ہے فقیریں دا اتھاں
صرف پنج ہے ڈکھ دے ماریں دی غلام
تیڈیں مونجھیں دا ملازم انتظار
ہے کڈن دی اکھ جگاریں دی غلام
جان دی جیاد اسلم وارثی
رہ ویسی ہر وقت پیاریں دی غلام

غزل

دور توں ڈسدی جینویں روہ دی چوٹی ہے
ساہ دی گنڈھڑی اوں کولوں وی چھوٹی ہے
ڈھیر عذاب ان رہندن جیڑھے پگھی وچ
کون اہدے جو اچ دا مسلہ روٹی ہے
عمر دے کینجھے موڑتوں لنگھدے پے ہیں سین
ہر ہک قدم تے ساہ دی لگدی سوٹی ہے
پچھلے دور اچ گھر دی ستر کھوٹی ہی
ہن تان ہر ہک بندے نال کھوٹی ہے

اول کولوں وی اگوتے ونچڑے پیار ساڈا
او اسمان تے جتھاں چندر دی چوٹی ہے

سرتے ہے جو اوہو ہتھ ہے بگل دے وچ
لگدے ہمدردیں دی نیت کھوٹی ہے

اسلم وارثی او وی تاں انسان ہا کئی
کر گیا جو انسان دی بوٹی بوٹی ہے

غزل

ساری زندگی دے ضبط کھا گئی اے
ہنج میڈی اپنی آئی تے اگئی اے

میں پٹیندا وداں غریبی کوں
میڈے ارمان چوری چا گئی اے

شالا گڑا لہے خوشامت دا
میڈے سنگتی یکے ولا گئی اے

بجھا ماریا ہے میں شرافت کوں
تاہوں گھٹ ودھ میکیوں آلا گئی اے

اتنی سستی ملی ہے خود غرضی
اصلوں چیتا میڈا بھنوا گئی اے

غزل

نہ کہیں دیوار تک ونچڑے نہ کہیں کھسکار تک ونچڑے
میں شاعر ہاں میڈا جھیڑا تیڈی مُسکار تک ونچڑے
میڈیاں منتاں تیڈی کاوڑ دی کندھ دے نال رہندیاں ہن
جڈاں کندھ ڈھمہ پوسی تاں پیار پڑدے دار تک ونچڑے
توں جتنا تھی سگی بس اپٹے رستے خوب صورت کر
تیڈا پیرا قیامت تیں تیڈے کردار تک ونچڑے
حویلی چور کیتے کیوں نہ ہووے خوف توں خالی
لئیے ہوئے مال دا حصہ جو چوکیدار تک ونچڑے

ساری نہ جی کیتے جوانی کوں
ویندی واری بدن بھکا گئی اے
کچھ پچھورا تاں کڈھ محبت دا
اوکھے دور اچ کتھاں وکا گئی اے
شام کوں شانڈ ڈے کے ول نہیں آئی
لگدے مونجھیں کوں وت جکھا گئی اے
آہیں ہوں رستے کولوں بھیجاں ہم
جیرے رستے کنوں ہوا گئی اے
وارثی اچ وفا جو ٹکری ہے
ڈیکھ کے شودی منہ لکا گئی اے

جیڑھا انصاف نل گھن کے نکدا ہے عدالت توں
اوندا بے خوف تھی کے بہر ہتھ ہتھیار تک ونچڑے
اساڈیں آوٹن آئیں نسلیں تک وی کئی پتہ کیینی
کیڑھے دور اچ حفاظت نال حق ، حقدار تک ونچڑے
تیں اسلم وارثی اپنیاں امیدیاں ہالی رکھنیاں ہن
کڈاپیں سوجھلیں دا پنڈھ تیڈے غم خوار تک ونچڑے

غزل

جے تئیں جان اے سی نہیں کڈھٹی
بت ممان اے سی نہیں کڈھٹی
دھپ تے چھاں دا سر تیڈے تے
ڈھگ سامان اے سی نہیں کڈھٹی
سوچ دی کئی وی منزل کیینی
رکھٹا دھیان اے سی نہیں کڈھٹی
کلا تیڈے رستے وچ کئی
ہک آسمان اے سی نہیں کڈھٹی

تیڈے پیر تے بھونیں دا سینہ
سکِ سلطان اے سی نہیں کڈھٹی

ہمتاں جیکر تڑٹ کے ڈھمہ پیاں
ہوں نقصان اے سی نہیں کڈھٹی

اچاں وارثی روح تیڈے دا
دور مکان اے سی نہیں کڈھٹی

غزل

ہک جگ ویندے پیا جگ پلدے
کون زمین تے یکدم چلدے

آکر دی کئی عمرا کینی
آخر ہک ڈینہ جوبن ڈھلدے

سچ دا سکھ او سکھ ہے
جیڑھا ہر ہک دور اچ چلدے

مل کے پوندے انت نکھرنا
بھروی قرب دی لکھ اچ پلدے

مرگئیں دی وی مونجھ نی آندی
ہن کھیں ڈکھ اچ ہاں نہیں ہلدے

جیڑھی جاہ تے ہنج ڈکھلیدیاں
ہول ہول جاہ توں ہاسہ ولدے

تیڈیاں صفتاں گاندے آندا
اکھ توں جیڑھا نیر نکلدے

آپ گھٹیندے اپنی پگھی
ہنجھا ویندا لوک وپھلدے

روز تلاشی گھنداں اکھ دی
روز نواں ہک خواب نکلدے

اسلم وارثی دا ہر مصرعہ
لکھیں قلم دا ہاں وی ڈلدے

غزل

جفا دے آپے رنگ ان وفا دی آہٹی چس اے
اوندی اکھ توں ابھردی ہر ادا دی آہٹی چس اے
اویں تاں زندگی دا لفظ لفظ قید وچ رہ گئے
ملی ہے پیار وچ جو اوں سزا دی آہٹی چس اے
الانویں جتھ امتحاں ماحول کوں وی وجد آویندے
دیواراں اکھیرن تیڈے آلا دی آہٹی چس اے
ہساریں دے ٹھڈھے جھولے وی روح کوں مست کر ڈیندن
تیکوں لگپ کے جو آوے اوں ہوا دی آہٹی چس اے

تیڈی ہوں ہاں وی میڈے ہاں دیاں پپوں ٹھار ڈیندی ہے
 تیڈی "جی" دا مزہ اپٹا تے "ہا" دی آہٹی چس اے
 جتی پے ہتھ کنوں پیتن او کوڑے زہر لگدے ہن
 توئیں تیں اک ڈتن تیڈے دوا دی آہٹی چس اے
 جتی لفظیں دے لشکر وارثی آون لبیں توٹی
 مگر ہنج وچ دھنوالی ہونی دُعا دی آہٹی چس اے

غزل

رات ڈینہہ پس تھی کرنیں حیران پڑھدا رہ گیاں
 زندگی ساری میں تیکوں جان پڑھدا رہ گیاں

توں میڈیں سوچیں دی سرحد توں پریں رہندا ہانویں
 میں بٹا کے دل دے وچ ممان پڑھدا رہ گیاں

سڈا رہ گیاں میں آوازاں تیڈیاں ہر ہک لفظ وچ
 ہر عبارت وچ تیڈے عنوان پڑھدا رہ گیاں

ہسی اکھیں وچ زندگی جیڈی محبت دی کتاب
 بھولا ہم جو جاں کے آسان پڑھدا رہ گیاں

سُدا ہم جو ایندی تمہ وچ رب دی ہی مخلوق ہے
 ہیں وجہ توں بھونیں کوں میں آسمان پڑھدا رہ گیاں
 بلکہ میڈے ویڑھے دے وچ بے خوف نچدی رہ گئی
 میں اوندے وچ رزق دے امکان پڑھدا رہ گیاں
 کیا ڈتے پیغام رب نے وارثی سوچا نمسی
 میں تاں برکت واسطے قرآن پڑھدا رہ گیاں

غزل

تیں کیتے زندگی رنگلی ہے
 میں تاں ہوں اوکھ نال کھیلی ہے
 نیل بلکہ توں وٹیندن اکھیاں وچ
 میکوں لگدی زمین نیلی ہے
 گیت اندر دے سُن کے ڈیکھ تاں سئی
 مونجھ میڈی وڈی سُریلی ہے
 ہاسے ہنج اچ رلا کے پیندا ہاں
 تہوں طبیعت میڈی نشیلی ہے

پیریں تے پہاڑ ہے رکھدی ۔
تیپیں نظریں دے وچ کوہلی ہے

ساڑ ڈیندی ہے وستیاں اندر دیاں
جیندے دل وچ کوئی وی تیلی ہے

اکھ ہٹانواں جے وارثی اوں توں
تھی ویندی ڈاڈھی لال پہلی ہے

غزل

جے توٹی سوچ دی بھٹی دے وچ پوری پگھردی نہیں
قسم ہے او توٹی اصلوں غزل میڈی نکھردی نہیں

میڈیں نظریں دا وی ہک منفرد اپنا محلہ ہے
میڈی کئی نظم کہیں شاعر دے در کولوں گزردی نہیں

نہ صورت تے نہ سیرت تے نظر رکھدی ہے دولت تے
محبت وی سیاٹی ہے جو کہیں مفلس تے مردی نہیں

اوندے گھر دی گھڑاونج دے گھرے دا پانی پیتا ہم
اچاں توٹی میڈی ترہہ کوں اوندی خوشبو و سر دی نہیں

جے سچ پھڑدیں تال پھٹ پھٹ تے میں ہمدیں دے ہتھ ڈہداں
اے کنیں آکھیے جو اوکھے وخت وچ سنگت پکردی ننیں

وڈی مدت کنوں اوں اچ میکوں کئی زخم لایا ہے
خوشی دے وچ طلب میڈی کہیں جاہ تے تھتھردی ننیں

پتہ ننیں وارثی اندر میڈے کینجھاں ادھوراں ہن
جو روح رووٹ توں ننیں چکدی ، دُعا ڈسکیں توں ڈردی ننیں

غزل

سوچاں وی دھوڑو دھوڑ تے کردار دھوڑ و دھوڑ
ڈسدی ہے ہن تال حرص دی چودھار دھوڑ و دھوڑ

کیا بنسی اوڈو ڈیکھ بہنوں دا وی کال ہے
باطن وی ڈاڈھے زور دا ہے یار دھوڑ و دھوڑ

کہیں دے خلوص دی میں تلاشی گھدی جڈاں
پیاں ہن اُتھاں وی خواہشاں ڈو چار دھوڑ و دھوڑ

چھپ ننیں سگے غریبی دے ہوئے جو اچ توٹی
تھی بگین کاغذیں تے کئی اشعار دھوڑ و دھوڑ

ہر دل کوں میں پھلور کے ڈٹھا ہے توڑ تک
سچ نہیں لہا جے ہی تاں میڈی کار دھوڑ و دھوڑ

لاچ دی ہر ضمیر تے مدتیں دی میل ہے
سکھ دی طلب وی دھوڑ طلب گار دھوڑ و دھوڑ

ہر شے چمکدی ڈیکھاں میں وارٹی اتھاں
ہک شودا پس نظر دا ہے فنکار دھوڑ و دھوڑ

غزل

ساڈا سانجھا ہے غم تیکوں اکھیا نہ ہم
میڈا حاضر ہے دم تیکوں اکھیا نہ ہم

کہیں کوں شک نہ تھیوے پورا پک نہ تھوے
رات ونچے نہ دھم تیکوں اکھیا نہ ہم

سک اگوتے ہووے اکھ پچھوتے ہووے
رکھیں ڈر ڈر قدم تیکوں اکھیا نہ ہم

اویں چس ڈیندی ہے سب کوں ڈس ڈیندی ہے
چاندنی دا ہے کم تیکوں اکھیا نہ ہم

ڈھیر دھڑکے نہ دل متاں پوے سول
 ایندا رکھٹے بھرم تیکوں اکھیا نہ ہم
 روح دی رکھ ہوندی ہے سب دی اکھ ہوندی ہے
 ڈھیر چھت تے نہ سم تیکوں اکھیا نہ ہم
 وارثی ٹیک ڈے وت کوئی سیک ڈے
 برف ونچے نہ ہم تیکوں اکھیا نہ ہم

غزل

تیڈا جے تتیں سلام ننیں آندا
 میڈی ہنج کوں آرام ننیں آندا
 سب کوں ڈیندیں شراب نیناں دی
 صرف میں تتیں اے جام ننیں آندا
 جیڑھا ہمتیں کوں سرتے چھی رکھدے
 اوندے رہ وچ نکام ننیں آندا
 لفظ پیڑی تے ہمہ تھیواں جیکر
 ول ہوا کوں تھرام ننیں آندا
 جیندے اندر تماشا ہووے کئی
 میکوں ہنجا کلام ننیں آندا

جیڑھا مونجھیں کوں مسک وچ بدے
 ہنجا کئی وی نظام نہیں آندا
 اونکوں کوئی ٹکاٹہ کیا ملے
 جو تیڈی آم شام نہیں آندا
 وارٹی کوں آواز ڈے کے ڈیکھ
 سر دے بھرٹے غلام نہیں آندا

غزل

مونجھاں ہن چودھار پہاڑ دیاں راتیں ہن
 بھال کوں بکھ نہ مار پہاڑ دیاں راتیں ہن
 ایڈو بھر دا ڈینہہ وی لہن اچ نہیں آندا
 اوڈو سر تے یار پہاڑ دیاں راتیں ہن
 پرو اوہے اورھو میں تے ڈپ ڈپ دی
 ادھ وچ ہے دیوار پہاڑ دیاں راتیں ہن
 ست بسم اللہ چاندنی ساڈو آگئیں تاں
 چھیر کئی دل دے تار پہاڑ دیاں راتیں ہن

لکھدی رہ ویندی ہے میڈے چہرے تے
 پنج دی روز قطار پہاڑ دیاں راتیں ہن
 توں نکھڑیں تاں سو جھلے وی ول نظر نی آئے
 سجھ وی تھی گئے گار پہاڑ دیاں راتیں ہن
 اسلم وارثی یار بٹا گھن نندریں کوں
 کر گھن خواب شکار پہاڑ دیاں راتیں ہن

غزل

میڈا اللہ کڈاں تھیبی
 سیت سولّا کڈاں تھیبی
 سب دا بھلا چندا ہاں میں
 میڈا بھلا کڈاں تھیبی
 ہر سینے وچ جیڑھا دل ہے
 عرش معلیٰ کڈاں تھیبی
 سہر کڈے تاں پیر نی کڈے
 پورا ڈالا کڈاں تھیبی

آنکھیں نندر اچ کیناں آساں
خواب اولاً کڈاں تھیبی

کڈاں سجیں صدق سماسی
مونجھ ، مصلیٰ کڈاں تھیبی

وارٹی اپنے پیریں دے بھر
کھلا جھلا کڈاں تھیبی

غزل

جے جتی ظرف پاک تھیندا پئے
اتنا ہیلو ہلاک تھیندا پئے

آج دے بندے دی سوچ اچی ہے
حرص وچ ٹھیک ٹھاک تھیندا پئے

توں جو آگئیں تاں نندر رچ پئی اے
خواب اکھ دی خوراک تھیندا پئے

ہنج دا پائی وی ہاں دا کولا ہے
تیڈے وانگوں چڑھاک تھیندا پئے

نظمیں

میں بھنور کوں بھنوالیاں ڈیندا پیاں
گھاٹِ ہمتیں دی ڈھاک تھیندا پے

جتنا لفظیں کوں خون ڈیندا ہاں
شعر اتنا اشاک تھیندا پے

وت اندھارے کتھاپیں لک وین
سجھ ولا جو سچاک تھیندا پے

ہر چنگے آدمی دا اتھ انجام
وارثی دردناک تھیندا پے

میڈی محبت تاں لینویں ہے پئی

میڈی محبت تاں لینویں ہے پئی

جینویں سمندریں دے نال لہریں دے لاڈ ہونداں

جینویں قلندر مزاج لوکیں دی نندر ہووے

جینویں محبتیں دے وچ نکھیرے جوان تھینداں

میڈی محبت تاں لینویں ہے پئی

میڈی محبت تاں لینویں ہے پئی

جینویں

سیاٹیں دے سچ صدیں کولوں ہن سلامت

جینویں طلب کول زوال کینی

جینویں پچا دھونیں سچا بھر دا

جینویں جیاتی کول اپنے ہووٹ دا حرص ہوندا

میڈی محبت تاں لینویں ہے پئی

میں اپنی ذات دوول آواں

کڈی ذات دے سرت سمندر وچ

کہیں مونجھ دی من تے گول میکیوں

خود من کول منصف چاٹ کرئیں

کہیں تس دی تزکری تول میکیوں

یا چپ دی چور عدالت وچ

بے انت سزا کئی پول میکیوں

کہیں پل وچ اپٹا پل ڈے ونج

ول پل پل دے وچ رول میکیوں

میں آپ کول کڈا دا نئیں ٹکریا

میڈیں مونجھیں دی کئی منزل نئیں

میڈی سوچیں دیاں کئی سمتاں نئیں

شہہ رگ

شہہ رگ اوئیں شہہ رگ ہے پئی
پیندے نال ہے ہووٹ سارا

پر میں اہداں
شہہ رگ ہک ہے انجھا رستہ
جئیں رستے تے ٹر کے

ڈیکھن والی اکھ کوں
آسے پاسے
موت، حیات دیاں
ساریاں رمزاں وہندیاں ڈسیدین
کئی کئی کندھا روز
اُسردیاں ڈھدیاں ڈسیدین
شاماں شوارچ لہندیاں ڈسیدین
اپنے کئی ارمان نظر دن
اٹن سو نہیں جھنیں
کتنے روز جہان نظر دن

پندھ کولوں رستے رُس گئے ہن
میڈی طلب دا کئی وی تڑ کینی
میوں ڈہنہ تے رات دی سدھ کینی
میوں اپٹی ذات دی سدھ کینی
میں تھی گیاں کھینڈو کھانڈ کھنیں
میڈا چیتا وی ہک دھڑ کینی
ہک منت لا میوں کھٹا کر
انجھا سوگھا کر انجھا سوگھا کر
جو اکھ دی

گنڈھڑی وچ پا کے
کئی دیدی
انجھی گنڈھ ڈے پا
پس آپ کنوں ول نکھڑاں نہ
میں ڈہنہ تے رات دو ول آواں
میں اپٹی ذات دو ول آواں

سچے لوک

کچھ سال پچھونماں ونج کے میں
چڑاں ہک ہک پل پھر لیندا ہاں
کہیں دور توں پڑدہ چیندا ہاں

انسانیں نال انسانیں دا
کئی وکھرا رشتہ ڈسدا ہے
کئی وکھرا پیار نظر دا ہے

چڑاں ملدن تاں ول ہونٹیں توں
مسکاراں چھلکن پے ویندین

اکھیاں توں، روح توں خوشیاں دیاں
کئی جھاراں نکلن پے ویندین
چیندے اندر کوئی ڈکھاوانتیں

میڈی گال تے یار یقین کرو

جیکر اپنی گال کوں تمھوڑا چھوٹا کراں
میں تاں اُہداں
شہ رگ ہک ہے انجھا شیشہ
چیندے اندر

جیکر اکھیں بھال کے ڈیکھاں
سوچ دے ڈیوے پال کے ڈیکھاں

نحن اقرب ذہن ارج پا کے
جیکر جھاتی پانواں اندر

تاں ول
ست آسمانوں پار دا
سو جھل ہک ہک منظر ڈسدا ہے
سب کچھ بیندے اندر ڈسدا ہے

جڈاں ہک پے کول نکھر دے ہن
ہنچ پیلے کولوں لہندی ہے
جیندے اندر کھوٹ دا لکھ کیلی

کجھ سال پچھو نہاں ونج کے میں
جڈاں پچھنتیں دید بھونیندا ہاں

جٹ بل جو کے جڈاں کھر دے ہے
بت پگھر نال دھنوتج ویندے
ایئویں گھول کے مستی محنت وچ

کنیں بانگ دی کو جو سڈا ہے
پس پڑچھا سٹ کے ڈلھیں تے
ایئویں نیت نماز جو کھر دے ہے

دل نال دُعا دے ہتھ چا کے
آسمان دو اتے ڈہدے تاں
رب پل وچ یار نیج پوندے

کجھ سال پچھو نہاں ونج کے میں
جڈاں ڈہداں چیتا دنگ تھیندے

کہیں وٹ توں زخمی چڑی کئی
جڈاں پھر دے دی بھونیں تے ڈھندی ہے
اول جاہ تے مجمع لگ ویندے

کئی پائی پنج وچ
ڈیندا ہے
کئی منہ وچ پا کے منہ اوند
ساہ ساہ وچ ساہ وٹویندا ہے
اونکوں پھو کے خوب مرہندا ہے
متاں چڑی شودی سچ پوے

کجھ سال پچھو نہاں ڈہداں تاں
جے کنڈا کہیں کول پڈا ہے
تکلیف یکائیں کول تھیندی ہے

کھل کتنی
اوکھی تھی بگنی اے
ہنج کتنی یار مہانگی ہے

روح رزدا ہے
اکھ چیکدی ہے
جیرھے کہیں وی
جیندے جی کول اتھ

نہ اوکھا ڈیکھن سہندے ہن
توٹیں ہک پل کیتے وارٹی ول

اوسے سچے لوک ڈکھا ڈیو
میکول پچھلا دور ولا ڈیو

ول دید بھنوبنداں ارج دو میں
انسانیں نال انسانیں دا
کئی وکھرا سا زگا ستریا ہے
ہے زندگی سب کول پیاری پر
ہک پے کول جیوٹ نہیں ڈیندے

جڈاں ملدن تاں
ول ہک پے کول
وڈے گھٹ گھٹ گلے پیندے ہن
پرہاں کول ٹھاڈھل نہیں ملدی
نہیں لب تے کھری کھل ڈسدی

اکھیاں توں
روز ہز ایریں دی
تعداد ارج
لاشاں ڈہدے ہن
پر ہنج نہیں آندی پپلیں تے

(فاران وارثی دی نفسیں سوچ دے ناں)

ٹکر دی بھور

فجریں ویلے پتر میڈا

ہر کم توں پہلے

اپنی اتاں کول زان دائگر گھن تے

بھولی دے وچ

اوندی نگر دی بھور بٹاوے

اپنے من کول اینویں روز سکون پچاوے

ساڈے ویڑھے

ساڈے کوٹھے نال

سہانجے دا جو وٹن ہے

فجریں نال اوں وٹن تے

پکھی آن بہندے ہن

پکھیں دی اول جھار کول

رج کے ٹکر دی او بھور کھواوے

جنیں ویلے او پکھی

وٹن توں لہے کے
بھونیں تے بھورے چکدن
پتر میڈا ول
ساکوں اپنی جاہ توں ہلن تے چلن نہیں ڈیندا

متاں پکھی ڈرتوں اڈرن
کھڑے کولوں لہے کے
پیریں دا کھسکار وی بھل کے
کہیں کول کرن نہیں ڈیندا

متاں پکھی شودے
رج کے ٹکر نہ کھانوں
متاں بیکھ نہ لہوے پوری
گھن نہ ونجن آس ادھوری

متاں ساڈے کولوں رُس کے
ساڈے وٹن دو
ساڈے ویڑھے
ساڈو وارثی ول نہ آون

آ عشق دے ہتھ وچ ہتھ ڈے کے
آ
آ

آ آج احساس دی بیعت تھی
آ احساس دی بیعت تھی کے تے
آ آج دل دے نال ارادہ کر
آ بک وعدہ کر
آ توں ہاڑاچ کہیں دی چھاں بٹسیں

آ توں پوہ وچ کہیں دا کچ بٹسیں
آ توں بکھ وچ کہیں دا رچ بٹسیں
آ توں اپنے کہیں وی لفظ دے وچ

آ لکھ جتلا زہر ملیسیں نہ
آ ڈکھ ڈیسیں نہ

آ ایہو اکھیا من
آ جگ جوڑ کے سب دا بھلا کر
آ پچھیں دل آکھی
آ جینویں اللہ اللہ اللہ کر

الست بریکم

آ اہاں روح کوں
آ جسم دی سدھ نہ ہئی
آ میکوں میڈے اسم دی سدھ نہ ہئی

آ میں اپنی ذات دیں رمزیں وچ
آ سب دل دیاں اکھیں کھول کرین
آ اتھ قالو بلا جڈاں اکھیا یا
آ میں ازل توں رب دا سونماں ہاں
آ میکوں فرقیں وچ تقسیم نہ کر
آ میڈے کول یقین دیاں ڈوریاں ہن

آ میڈے ہتھ وچ کوڑ دا پاند نہ ڈے
آ میڈے ذہن کوں شک دی شانہ نہ ڈے
آ ہتھوں میڈی من
آ اینویں بک چا من

ڈکھاوا

توں اوڈھر تھنیں تاں
تیڈے بھروچ ہک نینیں
ہوں نقصان تھے میڈا

میڈے کردار دی

کم کار دی

مسکار دی

میڈے حواسیں

میڈیں ساریں عادتیں دی

اصلی حالت تک وگڑ گئی اے

جڈاں دی مونجھ پڑ پئی اے

میں رسمی رنگ دے وچ جیکر کتھنیں

کہیں نال ہن کھلداں

تاں میڈی کھل دی

سکھٹی جھال وچ وی

لکھ تلاج نال نینیں تھیندا

جیکر کہیں ڈکھ دے وچ روندان

تاں چہرہ لال نینیں تھیندا
کتھنیں ملداں جیکر کہیں کوں
تاں دل بھینوال نینیں تھیندا
ہوں نقصان تھے میڈا

تیڈے بھراچ میڈا ہر پل اڈھورا ہے

میڈا ہووٹ وی ہن تاں پورا سورا ہے

میڈے لفظیں دا مورھی ہن تاں پس

سکھٹاں ڈکھاوا ہے

جیڑھا کجھ سوکھا ساوا ہے

ہوں نقصان تھے میڈا

میڈے کہیں قرب دا گئی پل

تیکوں جے یاد آوے تاں

پکڑ کے پیر تیڈے

میڈے گھر دارہ ڈکھاوے تاں

میڈو آویں تاں

میڈیاں سب اڈھوراں نال چنی آویں

میڈیں ساریں ادائیں دی

بدن تے شال پئی آویں

میں اپنے آپ کوں ڈیکھن کیتے

مدت دا مونجھا ہاں

حضرت خواجہ غلام فریدؒ

اونکوں لوک فرید فرید آہدن

جئیں ہک دی سک وچ

سرت لدھی

جکیوں فخر جہان دی جاگ لگی

جئیں آسیں کوں عرفان ڈتے

جئیں جاگد اہک دیوان ڈتے

جیندا ہک ہک اکھرا نت بھریا

جیندے سو جھلے

سب دے سانجھے ہن

جئیں فکر کوں فقر دی سدھ بخشی

جیندیاں رمزاں اچ وی

روح ڈیندین

جیندا پل پل

پیت دا پورھیا ہے

جیندا عشق آدین ایمان بڑیے

جیڑھا روہی دا سلطان بڑیے

جیندی بھونیں تے نت جھل جھل تھئی اے

اونکوں لوک فرید فرید آہدن

میں نظم لکھداں

جڈاں توں سنجھ نال

اپنے کوٹھے دا در لمانویں

تھکیرے کھڑے اُتے وچھانویں تاں نظم لکھداں

جڈاں توں خواہیں دی شال پانویں

جڈاں تیڈی نندر

تیکوں ہاں تے

سما کے تیڈے بدن تے کھیڈے تاں نظم لکھداں

جڈاں توں نندر و سچاک تھینویں

جڈاں سویرے دے سمجھ دی

پہلی کرن تیڈے ہاں تے

ہولے ہولے ٹکور کر کے

تیکوں جگا وے تاں نظم لکھداں

جڈاں تیڈے پیر

بھونیں کوں بے انت بھاگ بخش

ہوا تیڈے جسم کولوں

خوشبو ادھار گھن کے

میں محبت کوں ڈاڈھا پیارا ہاں

میں محبت کوں ڈاڈھا پیارا ہاں
کئی پتہ نہیں
جو کتھہ یلے ہا سے
کڈاں ہک پے دے
سُونہیں تھہے ہا سے
تھوڑا ہوں اتنا یاد آندا ہے
اینویں لگدے ازل کنوں جینویں
کھٹ تھیا ہا کوئی کتھنیں اینویں
میل روہیں دا جڈاں تھیا ہا
ہوں چاڑے کنوں
میکوں لگدے
اچ توئی ایندی اکھ داتارا ہاں
میں محبت کوں ڈاڈھا پیارا ہاں

سچاں اپنی ودی ودھاوے تاں نظم لکھداں
جڈاں توں شیشے دے سانویں بہہ کے
سٹپ کوں ڈیکھن کیتے
توں سارے دا سارا خود کو لوں
بہر آتویں تاں نظم لکھداں
جڈاں توں موسم دی پہلی بارش دی
پہلی کٹن من تے مسک ڈیویں تاں نظم لکھداں
جڈاں توں ویلے توں واند گھن کے
کہیں خیال اچ
ذرا وی میڈا خیال سوچیں
کوئی وی سوہٹاں سوال سوچیں تاں نظم لکھداں
جڈاں توں میڈو دھیان کر کے
دھیان بھیجیں
کوئی سنیے امان بھیجیں تاں نظم لکھداں
میں نظم لکھداں
جو نظم میڈے ملوک جذبیں دی ترجمان اے
میں نظم لکھداں
جو نظم احساس دی زبان اے
میڈا جہان اے

ستیں سلطان بابر سانگے

میں تال کچھ وی نہی
اصلوں کچھ وی نہی
تیں میکوں اپڑیں سوچیں داسونہاں کیتے
ہوں اگو نہاں کیتے
تیڈے لب تے میڈے نال دا جو حرف ہے
اے تیڈا ظرف ہے
میں تال کچھ وی نہی
اصلوں کچھ وی نہی
زندگی ڈھیر خوشیاں تو محروم ہئی
تیکوں معلوم ہئی
وقت دی چند کنوں چا کر نیں ہر خوشی
میڈے نال کر ڈتی
دھپ کوں چھاں کر ڈتی
اے کمال اے تیڈا

اپنی دھی رائی نیائی نمانی دے نال

چندر دے سو جھلے تیڈے نال کر ڈیواں
چاندنی کوں
تیڈے سردی چھاں کر ڈیواں
تیڈا پیل پیل ہووے
ڈھگ دُعائیں بھریا
نال نازک تے ٹھڈیاں ہوانیں بھریا
سجھ دے وانگوں
تیڈا سیت سو جھل ہووے
کئی خوشی وی نہ تیں کولوں او جھل ہووے

سین فاروق سکھائی کیتے

تیڈے اندر جتنے موسم ہن
ہر موسم کوں میں پھول ڈٹھے
تیکوں گول ڈٹھے
ہر موسم وچ
میکوں سچ ٹکریے
انجھا سچ ٹکریے
جیڑھے سچ تے دھوڑا کینی
تیڈا ہر ہک حرف غلوص بھریا
تیڈی ہر ہک گال مٹھاس بھری
میکوں ماٹن ہے تیڈے جذبیں تے
میکوں ناز ہے تیڈیں سوچیں تے
تیڈی سانجھ میڈا سرمایہ ہے
ساہ ساہ تے سانجھ دا سایہ ہے

میں تاں کجھ وی نہی
اصلوں کجھ وی نہی
ہر سفر وچ تیڈے نال کھٹ پوندا ہاں
اپنے اندر کنوں وی تاں تڑ پوندا ہاں
پورا سورا جو ہاں
میں اڈھورا جو ہاں
میں تاں کجھ وی نہی
اصلوں کجھ وی نہی
وقت مہلت ڈپوے
سیت سوکھا کرے
ہک ایہا آس ہے
سک دی ارداس ہے
میں کہیں موڑتے تیڈے کم آسگاں
میں تاں کجھ وی نہی
اصلوں کجھ وی نہی

کچھ غورتاں کر ساڈیں سطرین دو
(لقمان وارثی دے پیار کیتے)

ساہ ساہ کولں سو بھ نصیب تھیوی
مُسکار کولں اتنا بھاگ لگی
شالا کھل کولں انجھا بخت لگی
جو آوٹن والا ہر لمحہ

نوشیاں دیاں جھاراں گھن آوے
تیڈو روز بہاراں گھن آوے
آسمان دابک ہک تارہ وی
رُ آوے
تیڈی قسمت دو

تیڈا ہووٹن ہووے رونقیں وچ
تیڈے پیر پھلیں دی پھوت ہوون
تیکوں کہیں شے دی نہ تھوڑ ہووے
ہر سکھ کولں تیڈی لوڑ ہووے

ط
ڈوہڑے

بھججھساہد

بے

بے سودھے اچ تئیں پندھ کتین کئی ٹھیک سفر نہیں گول سگے
 ڈینہ رولین بند دروازیں تے کئی کھلیا در نہیں گول سگے
 سب راتیں میلیاں کچ کیتین کئی صاف سحر نہیں گول سگے
 شہ رگ توں وارثی نیڑے ہے اساں رب کوں پر نہیں گول سگے

نل پے گن ساڈی غربت دے ہک در تے آکے ٹک گئے ہیں
 ہر نعمت نال نوازیے میں کیوں اکھوں سنیں اساں سک گئے میں
 سب رستے سوجھل تھی گئے ہن لنگھ زندگی دے اچ جھک گئے ہیں
 ہر چیز جہان دی مل پئی اے جڈاں سنیں دے ناں تے وک گئے میں

جے دل وچ پیار دی دولت نہیں پچھیں بجل جہان اچ کجھ کینی
 اکھ بنج دی جیکر سونہی نہیں ول کہیں انسان اچ کجھ کینی
 کہیں خاطر جسم تڑپدا نہیں تاں سکھٹی جان اچ کجھ کینی
 جے وارثی سینہ خالی ہی پچھیں ست آسمان اچ کجھ کینی

کیا تھی پیا اتنی بھیر دے وچ ہک ساڈا پس دم کھا ہے ساڈا اللہ ہے
 تیڑے وہم دے ورثے تھوڑے نہیں تیڑی یاد دا اٹ کھٹ گلا ہے ساڈا اللہ ہے
 تیڑی طلب دی تسج بگل وچ ہے تیڑی مونجھ دا نال مصلیٰ ہے ساڈا اللہ ہے
 ہر پاسوں وارثی بھر تیڈا کھڑا ڈتی ساکوں ولا ہے ساڈا اللہ ہے

یا سوچم سامٹے توں آ بگئیں میڈا وہم کھوکا سچ تھی پے
 جیڑھا دل دے شہراچ لایا ہم تیڑے ناں دا ہوکا سچ تھی پے
 ڈتی نندر بشارت اکھیاں کوں ارمان پروکا سچ تھی پے
 سچھ ابھریے وارثی توں آ بگئیں میڈا خواب رتوکا سچ تھی پے

ساڈے ہک ہک پل دا پک کدھ گھن تیکوں ہک ہک پک دا پاند ڈیوں
 تیڈیں جتیں دا ہاں ٹھار ڈیوں تیڑے شکر یے شک دا پاند ڈیوں
 پے ناں تے دھر کیا نہ ہوسی دل دی دھک دھک دا پاند ڈیوں
 کتھ کھولین وارثی بند کیتین تیکوں پیلین تک دا پاند ڈیوں

رکھ روح دے رعل تے عشق تیڈا جتھ رُردے ہسندے کھردے میں تیکوں پڑھدے میں
 تیڈا لک لک ورد کریندے میں ہر حرف دے رکھدے پڑدے میں تیکوں پڑھدے میں
 اوئیں نندر اچ جتھاں ہن ساریاں اوئیں خواب اچ بھردے لڑدے میں تیکوں پڑھدے میں
 ٹھر ویندے وارثی ہاں ساڈا جڈاں پیار دی بجاہ اچ سزدے میں تیکوں پڑھدے میں

❁
 ساکوں بے تڑ ڈیکھ تے دنگ نہ تھی ساڈا جان جمان ہے گودڑی وچ
 جیداد فقیری ہے ساڈی اٹ کھٹ سامان ہے گودڑی وچ
 اینویں بھولا سمجھ کے بھل نہ توں ساڈی سب پہچان ہے گودڑی وچ
 توئیں وارثی رول زمین دے میں آ ڈیکھ آسمان ہے گودڑی وچ

❁
 ہر پوما اوپرے ویریں دا اسان جڑ توں جان اکھوڑ سیٹے
 سک ذہن توں ساری دنیا دی ہر سوچ دا سیپ ادھوڑ سیٹے
 تیڈے بارے سوچا صاف رکھین ڈے شک کوں گنگڑیاں پوڑ سیٹے
 تیڈا وارثی ہاں تے ناں لکھ کے اسان کڈن دا قلم کوں تروڑ سیٹے

توئیں پل پل اوندیں اکھیاں وچ کیتیاں اپنیاں اکھیاں نتھی تریہہ نہیں لتھی
 توئیں ہونٹ نگال دے نیڑے ہن تڑ پئی اے طلب دی ہتھی تریہہ نہیں لتھی
 ٹریے ساہ ساہ بھنور دے نال بھانویں توئیں سک رہ گئی اے ستھی تریہہ نہیں لتھی
 چپ کر کے وارثی ہسہ تھے میں تموں دھپ تے مار پلتھی تریہہ نہیں لتھی

❁
 کل رات خیالیں وچ تیڈی مُسکار آسمان تے رکھ آیاں
 تیڈے دل دے بخشے ہوئے سارے ایتبار آسمان تے رکھ آیاں
 تیڈے لب توں چن چن لفظیں دا انبار آسمان تے رکھ آیاں
 متاں وارثی کہیں دی نظر لگے تیڈا پیار آسمان تے رکھ آیاں

❁
 کڈاں شعر لکھیندیں ہنج نہیں آئی کڈاں ساکوں قلم سکون ڈتے
 کئی راہیں رولین سوچیں وچ پچھیں ذہن کتھنیں زرکون ڈتے
 جڈاں دل کوں ہنج ہنج وچ دھوتے ول بہوں کجھ جان جنون ڈتے
 ہتھ ہاں تے رکھ کے وارثی سُن اسان ہک ہک لفظ کوں خون ڈتے

ہک جسم وی میلا نہیں ساڈا ساکوں سوچ وی پاپی کھا گئی اے
 ہر دور دے مفلس محنتی کوں ظالم ادھ لاپی کھا گئی اے
 اینجھے کھوٹ ولانگے ماریے ہن ناپی اُن ناپی کھا گئی اے
 نہ وارثی پیار دا ناں چانویں اینکوں آپ تڑاپی کھا گئی اے

جتھاں سچھ دا سو جھلا ختم تھیندے ساڈی اکھ دی شمع جگدی ہے
 توں اہدیں شام کوں آ ویساں بنج او توٹی کتھ تگدی ہے
 بھلا ڈس تاں سہی ساڈی عاجزی سیں تیڈے ظلم دا کیا کر سگدی ہے
 نوہیں آندا وارثی وعدے تے ساکوں رات پہاڑ دی لگدی ہے

توں جان جمان دے پھلیں دی مہکار کوں وی نازک ہنیں
 کینویں لفظیں وچ تعریف کروں اظہار کوں وی نازک ہنیں
 توں کچ تاں کچ اوندے تڑن دے سیں کھڑکار کوں وی نازک ہنیں
 تیکوں وارثی کینویں پیار کروں توں پیار کوں وی نازک ہنیں

ساڈا ہر ہک گیت محبت دا ہر موڑ تے ویٹ دے وات آ گئے
 ڈکھ ڈکھ کوں جاگ چا لیندا ہا ہر نیر سبیں دے وات آ گئے
 ساڈے ہا سے غربت کھا گئی اے ہر سکھ میں سین دے وات آ گئے
 ساڈا وارثی پل پل نوشیاں دا اُن ڈٹھی ڈپن دے وات آ گئے

اوپا چپ دی چس وی چٹ تھسی اے لب چول کھڑاں سکھ رول کھڑاں
 پیا عشق دا لفظ ہا اندر وچ چڑاں بول کھڑاں سکھ رول کھڑاں
 ہا دل دے وچ تاں لکھ دا ہا کر اپنے نال مٹول کھڑاں سکھ رول کھڑاں
 ودا وارثی ہتھ کوں چک پینداں کیوں راز محبت کھول کھڑاں سکھ رول کھڑاں

جیرھا نشہ اکھ توں بلدا ہے کمیں خاص شراب ایچ نہیں ہوندا
 کجھ پڑھٹا پوندے پیار کوں ہر علم کتاب ایچ نہیں ہوندا
 پڈ ویندن جسم جنون دے وچ روح رول چناب ایچ نہیں ہوندا
 کیوں لکدیں وارثی عاشقیں توں کڈی چندر نقاب ایچ نہیں ہوندا

دل پچھتے ڈیکھن کوڑ کیتے سک پیریاں ساڑتے آگنی ہے
جھٹ جھات تاں کر اچ اکھ ساڈی جگ نال وگاڑتے آگنی ہے
جتھ مدے پاسے مونجھ ساڈی ہوں خاص پہاڑتے آگنی ہے
تیڈے وارثی درشن کرن کیتے بنج پڑدے پاڑتے آگنی ہے

سندھ مار کے ساڈے سینے وچ سنج کیتی پیار دی ہئی گئے سک سئی گئے
ساڈا بک بک جذبہ لٹ کے او پس اپنی گنڈھڑی ڈٹی گئے سک سئی گئے
ہوں کھیڈاں کھیڈیے خواہیں دیاں ساڈیاں نندراں کھیڈاچ کھی گئے سک سئی گئے
او وارثی ویندیں ویندیں ہونیں ساڈے دل کوں ماری جھٹی گئے سک سئی گئے

ساڈی غربت ہے پہچاں ساڈی دھن جاں سُچاں اچ نہیں آندا
اساں سکھ دا کیا کئی ماں کروں سکھ ساڈے ماں اچ نہیں آندا
جیڑھا تیر کماں توں نکل ونجے رخ موڑ کماں اچ نہیں آندا
اں تارا وارثی چاں کرنیں کڈی بھل کے گھاں اچ نہیں آندا

جڈاں تیڈے شوق دے شواچ ہیں چھک تاں اچ گنگریاں کیوں ڈیندیں
تیڈی مونجھ ہے ساڈا ماں مٹھا ساکوں ماں اچ گنگریاں کیوں ڈیندیں
جڈاں تریہہ کوں تل تئیں ونچٹاں ہے ول چھاں اچ گنگریاں کیوں ڈیندیں
اساں وارثی پہلے موئے ہوئے میں ساکوں گھاں اچ گنگریاں کیوں ڈیندیں

ساڈا جو کجھ ہے ساڈا اپٹا ہے کہیں ذہن دے ڈیوٹے دار نے
بک لفظ دے وی مقروض نے کئی گھندے حرف ادھار نے
ساڈی سوچ دیاں اپٹیاں مستیاں ہن اساں نچدے کہیں دی کار نے
اساں وارثی دل دے بادشاہ میں کہیں چور دے چوکیدار نے

نہ خلق دے خلق دی رمز لدھی نہ نفرت کوں پہچاں سگے
نہ رات دا سینہ پھول سگے نہ ڈینہ دی ڈات کوں چھاں سگے
کینویں کہیں دی سونہ دے سونہیں تھیوں نے آپ کوں آپ سُچاں سگے
نہ وارثی بھیت زمین ڈتے نہ راز آسمان دے چاں سگے

میڈا لفظ لفظ زندگی دا ہا پیار بھریا ڈس کتھ کیتی
 میڈیاں نندراں خواب جگارے سک لب کھول ذرا ڈس کتھ کیتی
 میں اپنے جسم اچ لکھ بتلا وی نہیں رہ گیا ڈس کتھ کیتی
 دل وارثی پیار اچ ویڑھ کرنیں تیڈو بھچا ہا ڈس کتھ کیتی

میں عشق پنگوڑے وچ کھیڈیے ملی ازل توں پیار دی گھٹی ہے مت پٹھی ہے
 جتی چور لٹیرے لٹ گئے ہن نہ دولت اچ تیں کھٹی ہے مت پٹھی ہے
 کئی چہرہ سچ کے نہیں ویندا ساڈی اکھ وی گائے تڑی ہے مت پٹھی ہے
 ساڈا وارثی وارث ملن کون آئے چل بھرتیکوں اچ پٹھی ہے مت پٹھی ہے

کل رات اساڈے نوابیں وچ کہیں در کھرکائے اکھ کھل پئی اے
 ساڈے ذہن دی ہک ہک سوچ جڈاں تیڈا خفت ڈوانے اکھ کھل پئی اے
 ایڈو قدم اُپالھے ہن اوڈو دل شور مچائے اکھ کھل پئی اے
 ساڈی وارثی قسمت ڈیکھتاں سی ہتھ طاق کون لائے اکھ کھل پئی اے

کہیں ویلے ملن وی آگیا کر ہر روز دا بھالا نہیں تھیندا
 تیڈے ہجر کون گھوٹ بٹانوں چا پر صبر سہالا نہیں تھیندا
 ساڈے موسم دشمن کیوں بٹن کئی ہاڑ ہنالا نہیں تھیندا
 جتی وارثی ڈھوڑ اندھار ہووے رنگ چندر دا کالا نہیں تھیندا

آ آہنجی جاہ تے پیار کروں ونجوں دنیا بھل اسمان تے چل
 ودے عشق دی خوشبو وچ دھانوں ہتھ ہوون پھل اسمان تے چل
 کئی اکھ وی ساکوں نہ ڈیکھے ونجوں انجھے زل اسمان تے چل
 کینات دی وارثی جاہ جاہ تے ونجوں پیار اچ بل اسمان تے چل

نہ عشق حقیقی وچ پورے نہ پورے عشق مجاز اچ میں کہیں ناز اچ میں
 نہ گم میں صرف گنا میں وچ نہ یکدم غرق ناز اچ میں کہیں ناز اچ میں
 کئی سامنے منزل ڈسدی نہیں بس بے مقصد پرواز اچ میں کہیں ناز اچ میں
 ساڈا وارثی آخر کیا بٹسی نہ سوز اچ میں نہ ساز اچ میں کہیں ناز اچ میں

جیرھیاں چنگاں سٹ گنیں سینے وچ ہر چنگ دے سیک تے ٹرپے ہیں
 تیڈی مونجھ کیتن جو جذبیں تے سب سانجھ چھنیک تے ٹرپے ہیں
 کڈی مل پوسیں رکھ دل دے وچ ایہانیت نیک تے ٹرپے ہیں
 چس آئی اے وارثی جیون دی جڈاں اپنی ٹیک تے ٹرپے ہیں

اینکوں آکھ ڈے رہ وچ نہ آوے نتاں ہجر کوں مار گھتیاں چندر دو ولیاں
 نہ چھیرے کئی میڈے جذبیں کوں نہ کہیں دی گلہ منیاں چندر دو ولیاں
 ہتھ پکڑ کے خاص خیالیں داسک نال جنون کوں نیساں چندر دو ولیاں
 ہاں ہجر دا وارثی چیر کریں اچ سو جھلے سینے لیاں چندر دو ولیاں

کیا زندگی دے اساں ڈکھ سٹواووں سکھ تھوڑے ہن ڈکھ ڈوڑے ہن
 جڈاں پیار دی اوں خیرات ونڈی ڈتے ساکوں صرف وچھوڑے ہن ڈکھ ڈوڑے ہن
 ساڈے سامنے ساڈے رستے تے رکھے ہر کہیں روگ دے روڑے ہن ڈکھ ڈوڑے ہن
 نئے وارثی اچ تیں سنبھل سگے ملیے قدم قدم تے دھوڑے ہن ڈکھ ڈوڑے ہن

ہر درد جہان دا جھم جھم کے تیڈے پیار دی پیر اچ گم تھی گئے
 ہتھ چھیکے یا تیں آپ چھڑائے تیڈا قرب کھیر اچ گم تھی گئے
 ساڈے جتنا لفظ نمائے ہن تیڈی جھٹک جھپیر اچ گم تھی گئے
 کہیں وارثی بھولے پال وانگوں دل حُن دی بھیر اچ گم تھی گئے

ہے منڈھ دی مونجھ مرید تیڈی توں ازل توں سنیں ساڈا مُرشد ہنیں
 جیرھے رہ ٹوریں جھتو روک ڈپویں نہ آکھوں ننیں ساڈا مُرشد ہنیں
 ساڈے روح دے اندر لہ کے کر ساڈیاں دُور بلائیں ساڈا مُرشد ہنیں
 تیڈے نقش قدم کوں چمٹاں ہے اساں مر دیں تیں ساڈا مُرشد ہنیں

کنیں آکھے تیڈے بعد اساں تیڈے ہجر اچ رہندے سکھے ہیں ہوں ڈکھے ہیں
 تیڈے ملن دے وہم اچ ہنچ ہنچ دے ہمہ روز سٹیندے پکھے میں ہوں ڈکھے ہیں
 تیڈی خوشبو پاجھوں ساہ ساہ دے ودے گھندے لقمے رکھے میں ہوں ڈکھے ہیں
 کل دنیا ڈیکھ تے رچ ننیں تھیا تیڈی دید دے وارثی بکھے میں ہوں ڈکھے ہیں

اسلم وارثی دا ادبی پندھ

لفظ لفظ خوش نصیب۔ سرانیکی اردو نعتاں 2008ء، بلوچ عدنان پرنٹنگ پریس ڈیرہ غازی خان
 محبت ہوں ضروری ہے۔ سرانیکی ڈوہڑے 2009ء، جھوک پبلشر ملتان
 پہاڑ دیاں راہیں۔ سرانیکی غزلاں، ڈوہڑے 2011ء، جھوک پبلشر ملتان
 سوچیں دی معراج۔ اردو سرانیکی نعتاں 2011ء، جھوک پبلشر ملتان
 الف دی آس۔ سرانیکی زبان دی پہلی حمدیہ کتاب 2012ء، جھوک پبلشر ملتان
 اسلم وارثی دیاں مشہور سرانیکی نعتاں 2018ء، جھوک پبلشر ملتان
 محبت مجھ پہ مرتی ہے۔ اردو غزلاں، نظماں 2015ء، پرائم ٹائم پہلی کیشنر لاہور
 کوئی نہیں میرے رسول ﷺ اور گا۔ پنجابی نعتیہ کلام (زیر طبع)
 سچے سنے۔ پنجابی غزلاں، نظماں (زیر طبع)
 پل دا پاند۔ سرانیکی غزلاں، نظماں، ڈوہڑے 2023ء، ناصر پہلی کیشنر ڈی جی خان

ایوارڈ (برائے ادبی خدمات)

رائٹر ویلفیئر فاؤنڈیشن اینڈ ہیومن رائٹس، آل پاکستان ایوارڈ تقریب خانیوال پاکستان ایوارڈ 2017ء

اعزازی سند۔ نعتیہ مقابلہ، روہی ٹی وی، ملتان
 اعزازی شیلڈ برائے ادبی خدمات (راشد ادبی سرانیکی سنگت)
 اعزازی سند۔ سرانیکی فینٹیل روزنامہ جھوک ملتان
 یادگاری شیلڈ برائے ادبی خدمات (بزمِ حماد انٹرنیشنل ڈی جی خان)
 فرید ایوارڈ ادبی خدمات کے اعتراف میں (فرید سرانیکی سنگت)
 1992ء وچ سرانیکی نعتیں دا پورا البم و سیم اکائی ساؤتھ ملتان توں ریلیز تھیا۔
 مھیسس۔ غازی یونیورسٹی ڈیرہ غازی خان سے 2021ء میں ردا زہرانے فروا
 عاشقہ کی زیر نگرانی بی ایس اردو کے لیے تحقیقی مقالہ لکھا اسلم وارثی کی کتاب
 "محبت مجھ پہ مرتی ہے" کا تجزیاتی مطالعہ

توئیں خواب اچ وارثی مل پئے میں ساڈا اتھ وی خواب اچ لڑھ مچ گئے
 ہن سدھے صاف سوال ساڈے اوندے سخت، خواب اچ لڑھ مچ گئے
 میں آکھیے میں تبدیل نی تھیا کئی خاص جناب اچ لڑھ مچ گئے
 ہک پئے دیاں مونجھاں گن گن کے ساڈا رات حساب اچ لڑھ مچ گئے

توئیں مٹی دے ہک بھورے میں جڈاں ویسوں بھر پچھیں گن گنیں
 اٹ ڈٹھے رہ دو قدم ساڈے جڈاں پوسن ر پچھیں گن گنیں
 جڈاں ساری دنیا چھوڑ کر تیں مل گھنسون پچھیں گن گنیں
 تیڈے سڈے وارثی سوری میں جڈاں ترسی سر پچھیں گن گنیں

تیڈی مونجھ دے موکھے کر کر کے سکھ تھیا آن ترک اے ڈاڈھاگ اے
 پک ڈے کے عشق دے دھاگے کون تیں لایا روگ داگ اے ڈاڈھاگ اے
 با ہر ارمان آزاد ساڈا گھیں جڈاں دا سک اچ ڈھک اے ڈاڈھاگ اے
 جنیں ڈینہہ دا وارثی اٹ چٹا لگا دل کون پیار دا دھک اے ڈاڈھاگ اے

ساکوں پیار وی خود شاباش ڈپوے آ انجھا پیار دا آنت کروں
 ہر لفظ محبت وچ بولوں رل مل اظہار دا آنت کروں
 توئیں زندگی تک خرچ و نچے یں کاروبار دا آنت کروں
 لکھ لوے وارثی اکھیاں دی تک تک دیدار دا آنت کروں